Ե· ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1247 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 24 ՄԱՐՏ 1903 6 ԱՊՐԻԼ 1903 „Ն. Տ.”

10 ՓԱՐԻ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ

ՏԻԳՐԱՆ ՉԻՎԷԼԷԿԵԱՆ

ԹՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

20, ՊԱՂԱ ԱԼԻ ՃԱՏԷԻՍԻ, 20

Կ. ՊՈԼԻՍ

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

10 ՓԱՐԱ

ارمنیجه سورهانتاق غزتهسی صاحب امتیازی د. جومله

باب عالی جادهسی نومرو ۲۰

DIRECTION DU JOURNAL ARMÉNIEN

SOURHANTAG

20, Avenue de la S. Porte

CONSTANTINOPLE

ՆՏ ՁԻ ՏՐՈՒԻԼ ԱՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՈՒՂՂՈՒԱԾ Է ԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏԱՐ 12 ամիսը կանխիկ ղր. 75 6 » » » 40

ԳԱԻԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ԹՂԹԱՏԱՐԻ ԾԱԽՔԸ ՄԵՐ ՎՐԱՅ 12 ամիսը կանխիկ ղր. 100 6 » » » 50

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ՀԱՄԱՐ ԹՂԹԱՏԱՐԻ ԾԱԽՔԸ ՄԵՐ ՎՐԱՅ 12 ամիսը կանխիկ Ֆրգ. 22 6 » » » 11

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԿԸ ՏԱՍԻՆ ԱՄԷՆ ԱՄՍՈՑ 10ԻՆ 20ԻՆ ԵՒ 30ԻՆ

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄԻ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ Մէկ անգամի համար տողը 5 դր. Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ

ԶՈՐԵՒՇԱԲԹԻ ՕՐԸ

պիտի սկսինք մեր նոր թերթօնը,

“ԵՐԵՒԱԿԱՑԱԿԱՆ ՄԻԼԻՈՆՆԵՐԸ„

որ սակայն բացարձակ իրաղութեան մը վրայ հիմնուած է, հակառակ «երեւակայական» ըլլալուն, եւ գրչի առնուած՝ Անգլիոյ ընտրելագոյն գրողներուն մէկուն կողմէ, յատակ, ամփոփ եւ կարուկ ոճով մը: Այնպէս որ ընթերցողը չի ձանձրանար, եւ արդի ժամանակներու ամենէն հանճարեղ խաբեբայութեան,

ԻՄՊԷՐԻԱՆ ՄԻԼԻՈՆՆԵՐՈՒ

գաղտնիքին թափանցելէս զատ, ճաշակ մը առած պիտի ըլլայ Անգլիոյ արդի գրական աշխարհին ամենէն կարկառուն ներկայացուցիչներէն մէկուն խորհելու եւ զառելու հիանալի եղանակէն:

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԵԼՄՏԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԸ

Ֆրանսայի Մերակոյտին մէջ քուէարկուեցաւ ելմտացոյցը, որ 141 միլիոն Անգլ. ոսկիէն քիչ մը աւելի է, և որուն վրայ կրնաք թարդել արտադրյ կարգի պիւտճէին անորոշ գումարը կարգի պիւտճէին որ պատրաստուելու է այս տարեշրջանին համար: Արդ, պատերազմ չընող արդի վարչութեան միայն պատերազմական ծախքն ալ, պատերազմ ընող կայսրութեան պատերազմական ծախքէն այնչափ աւելի է որ երկրին դրամական և մնտեսական հիմնաւոր այժը չկատարել, արժանի եղած յառաջդիմութիւնը արգելք ըլլալու, եւ մտական և ներքին գործոց նախարարութիւնները չուարեցնելու, և արդէն խիստ ծանր եղող տուրքերը աւելի եւս ծանրացնելու պատճառ կ'ըլլայ, և որուն արդարացման համար ուրիշ առարկութիւն մը չի կրնար գտնուիլ, այլ միայն տիպղոլականութիւնը որ առաջ կուգայ ժողովուրդին տակաւին այն հոգ մասին յաւակնութիւններէն որոնք վրէժխնդրութեան պատերազմին սրատար և իրենց կամքին միայն տիրապետութեան բաղձացող են: Տիպղոլականութիւնը ծնողը այդ յաւակնութիւններն են և ոչ թէ օտարին ուղղութիւնը, այն օտարին որ ընդհակառակն ինքն տիպղուած է Ֆրանսայի նմանելու:

Ֆրանսայի ամբողջ հարստութիւնը 4000 միլիոն անգլ. ոսկի կը հաշուուի. և երբ 150 միլիոնի պիւտճէ մը կ'ունենայ, վեր ի վերոյ հարիւրին 4 ծախք կը նշանակէ, գումար մը որ արժեթուղթերին տոկոսէն վեր է: Հետաքրքիր պիտի ըլլայինք հասկնալու թէ Ֆրանսայի ելմտագէտները ինչ մեկնութիւն պիտի տային այս կարեւոր հարցին:

Տնտեսագէտ Ամերիկացին և Անգլիացին, ժողովուրդին վճարած տուրքին քանակութիւնը վրայ այնչափ կը մտածեն որ, մանաւանդ վերջին երկրին մէջ մինչեւ իսկ դժգոհութեան և տրտունջներուատիճանին կը հասնի այդ մտածման եղրակացութիւնը չատ անգամ: Եւ սակայն Ֆրանսայէն աւելի հարուստ եղող այդ ազգերուն վճարած տուրքը, Ֆրանսացիին վճարածէն չատ պակաս է: Ահա բաղդատական ցուցակը, որ թիւերով խօսելուն համար ստոյգ արդիւնքի չի վերցներ,—

իր հատոյքին

Ամերիկացին	5½	%	տուրք	կը վճարէ
Անգլիացին	9	»	»	»
Աւստրիացին	9	»	»	»
Գերմանացին	10	»	»	»
Ֆրանսացին	12	»	»	»

Կրնաք բացատրութիւն մը համարել Մ. Նահանգներու ժողովուրդին վիճակը, որուն պատերազմական ծախքը հազիւհազ չատ նուազ ըլլալուն համար, կրնայ իր հասոյթին հարիւրին 5½ը տուրք վճարելով ապահով: Բայց երբ աշխարհի էն մեծ նաւատորմը, և աշխարհի մեծ բանակներէն մէկն ունեցող Անգլիացին և Աւստրիացին հարիւրին 9ը միայն տուրք կը վճարեն, Ֆրանսացիին 12ը ծանր կ'զգած չըլլար, և միեւնոյն ատեն գլխաւոր պատճառն ալ, պատերազմ չընելու համար հետզհետէ աւելի եւս ապահովելուրիւնը չէ՞:

Ֆրանսա 38 միլիոն ժողովուրդ ունեցածատեն, երբ 150 միլիոնոց ելմտացոյցի մը կատարութիւնը կը զգայ, ըսել է իւրացանչիւր քնակիչ, մէկը ըլլալով ծերը և նորածինը, կինը, անկարը եւն., իրարու վրայ տարին 4 անգլ. ոսկի տուրք կը վճարէ. մինչդեռ մեծ տէրութեանց զլխաւորներէն մէկը եղող Լոնտոյի ելմտացոյցը 80 միլիոնի ալ չի հասներ, այսինքն իւրաքանչիւր քնակչի համար իրարու վրայ տարին կէս անգլ. ոսկի կամ Ֆրանսացիին 8 անգամ պակաս:

Ֆրանսայի հասոյթը ապառաղներն են ազգային պարտքի տոկոսը և պատերազմական ծախքը: Տոկոսը չի կրնար ջնջուիլ. բայց պատերազմական ծախքին այն մասը, որ պարզապէս հեգնութիւն մը կրնայ համարուիլ խաղաղասիրութեան դէմ, և ապառաղհնութեան համաձարակին միակ միքրոպն է՝ ի միայն ֆրանսական չիճուկով ջնջելի:

ԼԻՈՆՔԷ

ԳԱԻԱՌԱՅԻՆ ՔՐՈՆԻԿ

ՀԱՐՍՆԻՔՆԵՐԸ ՎԱՆԱՅ ՄԷՋ · ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՆԿԱՏՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Տեղւոյս հարսնիքները աւելի չատ Ս. Սարգսի եղանակին մէջ տեղի կ'ունենան: Այն պայմանները որոնց մէջ կը կատարուին անոնք, իրենց անհաչիս մտահոգութիւնեամբ, տեսակ տեսակ աւելորդ ծախքերով, կարգ ու կանոնի բացարձակ պակասութեամբ չատ գէշ հետեւանքներ կ'ունենան ժողովրդին բարոյական ու ֆիզիկական կացութեան վրայ եւ ազետալի կը դառնան ենթակայքին —հարսնեւորջ— ապագայի համար:

Նախ խօսինք անոնց և ազգատ աղջիկներու մասին. ամենէն աւելի նկատելի կէտն այն է որ, մինչեւ հիմայ երկատրուած բազաքականներու, կաթոլիկց և Ս. Գրիգորի սանուհիներէն չատ քիչեր ընտանեկան յարկի մը կազմած տեսն գտն են իրենց վիճակէն. դժգոհութիւնը ի մասին ընտանեկան պայմաններու դիւրակցութեան՝ առաջին պատեհութեամբ երեսան եկած է, եւ ի վերոյ ծանր անհամաձայնութիւն մը, ցրուութիւն մը յառաջ բերած է երիկ կնոջ միջեւ, ի վնաս ամուսնական կեանքի երջանկութեան եւ ընտանիքի խաղաղ մերթնորոտին: Ինչ չեն օրհնակները դժբաղդաբար ու ասոր պատճառը միայն իրենց տրուած կրթութիւնն է: Այս աղջիկները մեծամասնութեամբ գիւղացի են, ու այսօր չեն ուզեր իրենց տեղերը վերադառնալ կամ ո եւ է ուրիշ գիւղ երկան երթալ. և եթէ ամանք ալ գացած են, տակիկ եղած է հակառակ իրենց կամքին, ինչ որ ցոյց կուտայ թէ տրուած դաստիարակութիւնը չէ յաջղած նկարագիր կազմել իրենց մէջ, այնպէս մը պատրաստել զանոնք որ կարենային հանդիպի գիտակցութիւն մը ունենալ ամուսնական կեանքի բաղդատութեանը նպաստող ժիր ոանտիկին մը ըլլալուն, փոխանակ սին երազներով օրորուելու՝ քաղքենի կեանքը ամէն քանէ նախասիրեր համարելով: Շատ տխուր երեւոյթ մըն է այս, և անշուշտ կը զգացուի Պատ. Հոգաբարձուներէն որոնք վանդին առաջքը առնելու չպիտի յապաղին միջոցներ գտնել եւ զոհողութիւն յանձն առնել:

* * *

Այսչափ անոք աղջիկներու մասին. գանք այժմ ժողովրդի այլ եւ այլ խաւերուն մէջ կատարուող հարսնիքներու աչքի զարնող կէտերուն:

Շատ անգամներ գրուած, խօսուած է չռայլութեան վրայ որ կ'երեւայ մեր ընտանեկան յարկին տակ, մեր ընկերային կեանքին բացառիկ ու նոյն իսկ առօրեայ պարագաներուն մէջ: Մեր նման ու կացը կը հաստատէ թէ համամատական չափ մը չդնելով մեր ելեւմուտքին մէջ, առանց ապագայի մտածման, առանց չհաճնուած գիտակցութեանը փարթամ կեանք մը կ'ուզենք անցընել: Ընտանեկան անհաչիս մտահոգութիւնը, ուելորդ ծախքեր, որ նիւթական վիճակի քայքայումի անխուսափելի հետեւանքը կ'ունենան, գաւառներու մէջ ալ վաղուց արդէն բոյն դրած են, եւ նկարագրի յատկանիշ մը դարձած: Թէ որքա՜ն մեծ եղած է այս աղետալի ունակութեան չարիքը, այդ քան ինքեան ի յայտ կուգայ, երբ մէկ մը յայտնական սերունդներու պատմութեանը դառնանք, ուր չպիտի գտնենք ապահովաբար բարգաւած ժառանգութեան մը փոխանցումին չարուհնակութիւնը:

Սակայն չմոռնանք որ խօսքերնիս հարսնիքի վրայ էր:

Հարսանեկան հանդէսի մը ներկայ ենք. հրաւիրեալներու թիւը, միայն էրիկ մարդոց, 80ը կ'անցնի: Ժամ մը առաջ արդէն հարսը իր տունէն առած եկեղեցի տարած եւ պսակադրութեան արարողութիւնը կատարելով տուն բերած են: Այժմ ընդհանուր ոգեւորութիւն կը տիրէ. նուագածուներու խումբը էրիկ մարդոց սենեկի վարի անկիւնը նստած մեզի ու մեզմ կը նուագէ, հանդիսականներէն ոմանք ոտքի վրայ, ոմանք նստած, և ոմանք ալ անդադար կը չրջին հոս ու հոն: Ինչ մը անդին քանի մը հոգիէ բաղկացեալ խումբ մը, գլուխնին արդէն տաք, վիճաբանութեան բռնուած են, բայց վիճաբանելի նիւթին ինչ ըլլալը ազմուկին մէջ չամանց մոռցած կամ կորնցուցած են: Ուրիշ սենեկի մը մէջ քանիներ փոքրիկ սեղանի մը չուրջը բոլորած են, որուն վրայ գրուած կան չիչերով օղի և գինի: Ասոնք կոկորդային խոպոռ ձայնով կը մասնակցին նուագածութեան, և «կենասատու» օղին չատ չատ կը պարպուի սրտակներէն. նուագածուներուն կը չարունակէ նոյն ոգեւորութեամբ. ոմանք նստած տեղերնէն վեր հչելով կը սկսին պարել, ու պարը հետզհետէ ընդարձակուելով, գրեթէ հրապէրներու կէսը կը մասնակցի, կին և այր մարդ խառն: Մոռցայ ըսել որ այս ամբողջ ժամանակաշրջանին օղին ափսէներու վրայ կը պըտըտցուի անընդհատ. քանիներ դեղցած են եւ գոներնին դեռատ, ինչ որ չմիչն աւելի խմելնին կը մասնէ, քիչ մը անդին բերանները դուրս կուտան գինեվառն օղին: Ժամը կուգայ երեք և ճաչի կը նստին, բայց ճաչի չմասնակցողներուն մէջ միեւնոյն ազմուկն է որ աչքի կը զարնէ: Ժամ 6 –7 ամենքն ալ ճաչած են, սակայն ճաչէն առաջի վիճակը փոփոխութիւն կրած չէ, ու այսպէս մինչեւ ժամ 8—9 ոմանք կարծես ձանձրացած ատիս մը կոխելէ վերջ տանտիրոջ՝ տեղերնին կ'երթան և պէտք է գիտնալ որ շատեր ալ կը մոռնան կամ զանց կ'ընեն այս քաղաքավարականն անհրաժեշտ ձեւը ի գործ դնել: Եւ տակաւին մնացողներ ալ կան, ու ասոնք ամբողջ գիշերը անքուն անցընելով առաւօտեան ժամ երկուքին մէկիկ մէկիկ ցրուիլ կը սկսին. բայց կիները երեք օր պիտի մնան, վասն զի «օրէնքը» այնպէս է: Սակայն ուրախալի է որ վերջերս աչխատութեամբ պսակադրութեան արարողութենէն առաջ խըմելը արգիլել. փափաքելի էր որ այս սովորութիւնը ընդհանրանար, որովհետև հարսնեւորներ չատ անգամ արբեցած վիճակով կը ներկայանան Ս. Սարհրդին՝ անոր նուիրականութիւնը պղծելով:

Այս է ահա ընդհանրապէս մեր հարսնիքներու ձեւն ու կերպարանքը: Այն որ 200 ոսկիի կամ քիչ մը աւելի կարողութեան տէր է, 30-40 ոսկի զուր տեղը գետին կը զարնէ, քնա՛ւ չխղճահարուելով մսխած դրամին համար, լոկ այս մտածելով թէ «Այդ օրսուն ֆիլանքէս պէօյլէ մէտարիֆլի պիր թոյ էթմի» պիտի ըսեն ուրիշներ: Խեղճը միայն անգամ չի բերեր թէ ինչ դժբաղդութեամբ կը յաջողի ամբողջ տարուան մը ընթացքին մէջ, չատ անգամ զրկուած ապրելով, տնական ծախքերը հոգալէ յետոյ հազիւ 15-20 ոսկի աւելցնել իր մայր գումարին վրայ, թողունք որ չատ անգամ չի յաջողիր ալ այդ քանին: Հասարակ դասակարգն ալ ունեւոր դասակարգէն օրինակելով և անկէ վար չմնալու ախտէն բռնուած, իր ձեռքը ունեցածը չատ անգամ կը վատնէ և ետքէ ան ալ չունենայ, վատահ եղիք որ չպիտի քաշուի ասկէ անկէ ոտկոսով դրամ առնել, պէտք եղածը կարգին դնելու համար:

Ժողովրդեան մը բարոյական մակարդակի բարձրութիւնը անքակտելի կերպով կապակցութիւն ունի նիւթական բարւոք պայմաններու մէջ գտնուելուն. ընտանիք մը, հասարակութիւն մը եթէ կրցաւ յառաջանալ նիւթապէս, անտարակոյս կրնայ յառաջդիմել, բարձրանալ նաեւ իմացականապէս, որով և բարոյապէս: Սա արեւու նման պայծառ իրականութեան կարգը անցած է: Երբ մէկը ակած է քայքայուիլ նիւթապէս, անհաչիս նիստ ու կացի պատճառաւ, հուսկ ուրեմն վրայ տուած է ամէն ինչ:

Մենք, մեր անտեսական ներկայ պայմաններուն մէջ ամէն բանէ աւելի դրամի պէտք ունինք: Այսօր երբ յաճախակի խուլ գանգատներ կը բարձրանան ամէն կողմէ, մեր եկեղեցական թէ կրթական անգործութիւնէ վիճակին նկատմամբ, թէ ըսպասած արդիւնքը չեն տար մեր վարժարանները և նկարագրի բարձրութիւնը կը փայլի իր բացակայութեամբը մեր կեղերն քովը եւն. եւն. միթէ աեսակէտով մըն ալ նիւթական անձուկ դրութիւն մը ունենալնիս չէ՞ ասոր պատճառը: Ընդհանրապէս մեր վարժարաններու տարեկան պիւտճէն կամ 200 կամ 300 և կամ քիչ մը աւելի ոսկի է: Ու ինչ իրաւունքով աւելին կը պահանջենք անոնցմէ: չունինք վարժապետանոցներ, ցնծայարան որոնք պիտի գային տալ մեզ կոչումի, պաշտօնի նըշիրականութեան, բարձրութեան գիտակցութիւն ունեցող ուսուցիչ և կողեր: Մինչ չկան այս գեղեցիկ գաղափարներուն իրականացումին սրտին, հոգիէն փախչողներ, կամ չընդացուիր այս անհրաժեշտ, կենսական պէտքը գործի մարզացմէ —վարժապետարան, ընծայարան հաստատել, վարժարաններու, եւն. աղգ.օգտակար հաստատութեանց գոյութիւնը հաստատ հիմերու վրայ դընել, աւելի արդիւնաւոր դառնալու համար—, այո՛, կը զգացուի բայց դժբաղդաբար միջոցներ կը պակսին. դըրամ, որ միակ չիզն է ամէն գործի ծըռնուելուին, ապրելուն, յառաջդիմութեան, կը պակսի մեզի:

Թող չհասկցուի թէ ժողովուրդը կը ղլանայ պատասխանել իր կարողութեան չափով վերոյիչեալ հաստատութեանց համար եղած դրամական խնդրանքին: Սակայն այդ արուածը չի համապատասխաներ պահանջին, որով նորէն մատակարարութեան խնդիրը ոտկոզ կը յառաջանայ: Ուրեմն ամէն տրամաբանութեամբ կ'անցնի փոսերու մէջէն, ժայռերու վրայէն և կիրճերու մէջէն, բայց վերջապէս կը տանի զանոնք բարձրաբերձ լերան մը գագաթը, ուրկէ կը պարզէ անոնց աչքերուն առջեւ բնութեան հիանալի տեսարանները: Իր քարոզներուն մէջ չատ անգամ կենդանի գոյներով կը նկարագրէ վարդ արշալոյսը, եւ նուագելու մարելու վրայ եղող ժամերն վերջալոյսը: Չի մոռնար նաև յիչելու հովանի հիացման, ինչպէս նաև զգչումի արցունքներ կը խլէր ունկնդիրներէն: Քրիստոսի փառաւոր Մնունդը նկարագրած ատեն, ո՜հ, դիւթեց նաև իմ հոգիս: Այնպէս որ ա՛յդ տեղ, 1881ին ոըոշեցի առեւտրական ասպարէզը, չուկան, ձգել ու երթալ աշակերտիլ Ի. Գուլճ, չարունակելու համար այն զբպրոցական կեանքը որ տասնեմեկ տարիներու երկար արձակուրդ մը ունեցած էր (սասը տարեկանէս վերջ՝ գբպրոցի երես տեսած չէի), բան մը որուն մէջ յաջղեցայ չատ նպաստաւոր պայմաններով. իր հայրական բարեացակամութեամբ:

Բրօֆ· Ծակորս Հ. Ձէհիզեան պատանեկութեան օրերէ ի վեր մոլի ընթերցող մը եղած է. ուզած է իր ձեռքը անցած գրքերուն — լուրջ գործեր թողուր ալ—պարունակութիւնը, այսինքն խնամոց, իր մեծ գանկին մէջ զետեղել: Կարդալով, չարունակ աշխատելով, ինքնօգնութեամբ, կարող եղած է M. A· (master of arts) տիտղոսին արժանանալ, և իր յատուկ ամբոն ունենալ Ի· Գուլճի բրօֆէսէօրներու ժողովին կամ (ըստ նոյն հաստատութեան) Տիբլօմներու ակադեմիային մէջ:

Կրօնի եւ Աստուածաբանութեան, լեզուաց, մաթէմաթիքի եւ ընական գիտութեանց հմուտ այս անձնաւորութիւնը բնութեան սիրահար մըն է. չա՛տ կը սիրէ երկինք նայիլ, դիտել արեը, լուսինն ու մոլորակները, թաղուիլ անտառին մէջ, իր անհուն հոգիով, անասման խորհուրդներով ու զգացումներով լիապէս ըմբռնելու համար ամենագէտ, ամենակարող, ամենուրեք յաւերժական Լոկը, որուն էութեան մէկ մասը կազմէ իր հոգին: Կը սիրէ ծովը, որ իր լա՛յն ու խաղաղիկ սըրտին նման մերթ ընդ մերթ ալիքներ ու փոթորիկներ կը հանէ: Կը սիրէ թռչունները, ծառերն ու ծաղիկները, բազդատական և արուեստական գեղեցկութիւնները: Ասոր համար է որ միշտ կը սիրէ բնակիլ ծովեզերեայ տան մը մէջ, և արձակուրդի միջոցին կղզիներէն մին, և կամ արուեստ, գարեգարել փառաւորապէս իր բնակարանը, ուր մանողը ա՛լ չուզեր բաժնուիլ իր ճոխ գարդ տուներէն, անոր չուրջ գտնուած ամէն տեսակ ծաղիկներով լեցուն, սիրուն և բուրումնաւէտ պարտէզին, և ի վեր քան զանձնայն, հոն բնակող բարեհամբաւ ընտանիքէն, որոնք իրենց քաղցր խօսակցութիւններով, ժպտուն դէմքերով, վա՛ռ խնդումներով, նըւագով ու աղօթքով կը հայտին իրենց այցելուները: Սակայն իր բոլոր հանդիսութիւնը, համառիթիւնն ու յուզումները, յայտնի կ'ըլլան ամպիոնէն քարոզած ատեն: Առաջին կարգի ճարտարախօս մըն է Բրօֆ. Ձէհիզեան, որ գիտէ ունկնդիրները յուզելու հոգեբանական գաղտնիքը: Շա՛տ անգամ նախ ինք կը յուզուի, յուզելու համար ըսկեպտիկ երիտասարդներու քարացած սրտերը, և Հաւատքով, Յոյսով և Սիրով լեցնելու համար: Եւ հաւատացէք որ կը յաջողի, վասնզի իր մեծ զօրութեան, խանդավառութեան, ճարտարախօսութեան մեծ աղբիւրներն են Աստուած, Աստո Ս. Հոգին, Յիսուս Քրիստոս, Բըւնութիւնը, Ս. Գիրքը և մարդկային ազգին պատմութիւնը: Իր բարձր ձայնով, երբեմն գոռում գոչումի փոթորիկներ կը հանէ ժողովարահին մէջ. յանկարծ վեմ պատկեր մը, բնութեան մէկ տեսարանը նկարագրած ատեն, կարծես ուժգին հովը, ամպերու որոտումն ու փայլակը իրարու կը յաջորդեն: Բայց պահ մը վերջ խաղաղիկ է իր վէհ հոգին:

Համաւատար ճարտարախօսը թէև չատ անգամ իր ունկնդիրները կ'անցընէ փոսերու մէջէն, ժայռերու վրայէն և կիրճերու մէջէն, բայց վերջապէս կը տանի զանոնք բարձրաբերձ լերան մը գագաթը, ուրկէ կը պարզէ անոնց աչքերուն առջեւ բնութեան հիանալի տեսարանները: Իր քարոզներուն մէջ չատ անգամ կենդանի գոյներով կը նկարագրէ վարդ արշալոյսը, եւ նուագելու մարելու վրայ եղող ժամերն վերջալոյսը: Չի մոռնար նաև յիչելու հովանի

ԾԱՆՕԹ ԴԷՄՔԵՐ

ԲՐՕՖ. ԾՕ.ԿՈՐՈՍ Հ. ՁԻՁԻՋՅԱՆ

Անձամբ չեմ յիչեր, բայց ծնողքս իմացած եմ թէ՝ մանկական օրերուս՝ Պարապղակի ժողովրդային դպրոցին մէջ առաջին ուսուցիչս եղած է մեծահամբաւ Բրօֆ· Ծակորս Էֆ· Հ· Ձէհիզեան: Շատ տարիներ անցնելէ յետոյ՝ 20 տարեկանիս առաջին անգամ տեսայ զինք Կ. Պոլիս, Ս· Մուսեղի առիթիքարտած ատեն: Լմնոյ հասակ, յայն իրան, սեւ մազեր, վառվռուն, խոչո՛ր ու խորաթափանց աչքեր, լա՛յն ճակատ, հատ չրթունք, յա՛ղթանդամ: Այդ է, համառօտաբե, ֆիզիքականը: Այսպիսի յա՛ղթ մարմին մը իրեն հետ ունի խոհո՛ւն և ազացող միտք, խանդավա՛ռ եւ գեղա՛ծ սիրտ, բարձրատիպ վե՛հ հոգի, որ ո՛չ միայն Ատաբազարցիներուն եւ Ի· Գուլճի, այլ մեր ամբողջ համայնքին պարծանքներէն մին է: Այդ լայն իրանին յատուկ, հատ և ուժգին ձայնը մանաւանդ, ունկնդիրները յուզելու այդ գլխաւոր գործիքը, բա՛ւ ձայնը, որուն համար արդարեւ Ս. Գողոթ կամ Ուէսթմինսթրի խո՛ստ ընդարձակ եկեղեցիները պէտք էին, կը գոռար, մտքերու մէջ փոթորիկներ կը հանէր, կը ցնցէր անապաչխար սրտերը, և մերթ ընդ մերթ վարմացման

խորը դտնուած սիրուն ու փափկիկ չուչանը, որ զեփիւռին իր համբոյրը կը նուիրէ եւ բանաստեղծին խորհրդածութեան նիւթ կը դառնայ։ Իր ձեռքերուն շարժումները, ձայնին ելեւէջը եւ սուր չեշտերը հիացման մէջ կը ձգեն ունկնդիրները։

Մէկէն ի մէկ հարցումներ կ'ուղղէ. «Կէս գիշերուան մէջ դիտա՞ծ էք չքնաղազարդ երկնակամարը. ուր կը փայլփլին բիւրաւոր ադամանդներ»։ «Առտուն կանուխ դիտա՞ծ էք արեւը երբ հորիզոնին վրայ երեւնալով վարդ ճաճանչներ կը սփռէ ամէն կողմ»։ «Դիտա՞ծ էք բոցափայլ արեւը, երբ իր վեհաշուք գնացքով մարը կը մտնէ, եւ իր ետեւ թողուցած վերջին ցոլքերով մեծ հրկիզումի մէջ կը ձգէ ամբողջ արեւմտեան հորիզոնը»։ Եւ իր քարոզները ընդհանրապէս կը վերջացնէ յատկապէս երիտասարդաց ուղղեալ հոգեւոր չինիչ խօսքերով։

Թերեւս ոմանք իր արտաքին երեւոյթէն դատելով, հպարտ եւ անմատչելի նկատեն զինքը. սխա՜լ։ Մօտեցէ՛ք անոր, չա՛տ կարեկից եւ համակրելի պիտի գտնէք զինք։ Մարդոց մըտաւոր բարձրացումին եւ հոգեւոր փրկութեան համար միշտ նուիրած է, կը նուիրէ ու պիտի նուիրէ ան իր գրիչը, ճարտարախօս լեզուն եւ հմայիչ ձայնը։

Ս. ՄԱԿԱՐԵԱՆ

Պարտիզակ

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԳԵՐՄԱՆ ՎԱՐՉԱՊԵՏ Կոմս Պիւլով այս միջոցին Իտալիա կը գտնուի։ Ճիշդ է որ Կոմս Պիւլով տարուոյն մէկ քանի շաբաթները կ'անցընէ իր կնոջ ծննդավայր երկիրը, և այս անգամ ալ գերման վարչապետին արձակուրդի ժամանցը անհնար պիտի ըլլար, եթէ Վիլհէլմ կայսեր Հռոմ ընելիք այցելութենէն քիչ ժամանակ առաջ տեղի չունենար։ Կոմ մը իրաւ է որ այս միջոցին կը հանգստանայ Սօրէնթի մէջ, ապագայ խորհրդարանական պայքարները պատրաստուելու համար, բայց պետական մարդոց նոյն իսկ հանգիստի ժամանակը, քաղաքականութիւնը չի հրաժարիր իր պէտքերէն։ Կոմս Պիւլով հազիւ երկու օրէ ի վեր Սօրէնթի մէջ հաստատուած էր, և ահա հեռագիր մը հասաւ Հռոմէն, թէ իր Իտալացի պաշտօնակիցին, Պ. Բրինէդդիի հետ տեսակցութիւն մը տեղի պիտի ունենայ։ Այդ տեսակցութիւնը կատարուեցաւ Նափոլիի մէջ, ուր Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարարը իր ապաքինման շրջանը կ'անցնէ Վիքդոր Էմմանուէլ թագաւորին կողմէ յատկապէս իր տրամադրութեան տակ դրուած դղեակի մը մէջ։ Կը հաւաստուի թէ Գերման վարչապետին և Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարարին միջեւ տեսակցութիւնը, որ մէկ ժամ տեւած է, չատ սիրալիր եղած է։ Բայց տարակուսելի է որ կարեւոր խնդիրներու վրայ բանակցութիւններ կատարուած ըլլան այդ տեսակցութեան միջոցին։ Անշուշտ կան երկու երկիրներուն միջև կարգադրուելիք չատ կարեւոր խնդիրներ, բայց Պ. Բրինէդդի ի վիճակի չէր զանոնք ուսումնասիրելու, քանի որ բաւական երկար ժամանակ հիւանդ պառկելէ ետքը, դեռ չատ չըներ որ սկսած է յաճախել արտաքին գործոց պաշտօնատունը։ Այս պայմաններուն մէջ, հաւանական կը նկատուի որ ուրիշ լաւագոյն ժամանակի մը թողուած ըլլայ իտալեգերմանական առեւտրական դաշնագրի կնճռոտ խնդրոյն կարգադրութիւնը։

ԷՏՈՒԸՐՏ Է.Ի ՊՈՐԹՈՒԿԱԼ բրած ուղեւորութեան առթիւ «Տէյլի Էքսբրէս» կարծիք յայտներ էր թէ Տէլակօայի ծովածոցին գնման դաշնագրին ստորագրութիւնը ունի իրեն նպատակ, Լոնտոնէն հասած վերջին տեղեկութիւններ կը հերքեն այս լուրը։ Անգլիացի բարձրաստիճան անձ մը, որուն կարծիքը մեծ կշիռ ունի, ընդհակառակն յայտարարեր է թէ՝ «հիմայ որ Թրանսվալ և Օրանժ Անգլիոյ ձեռքը անցած են, Տէլակօայի ծովածոցը այլեւս չունի առաջուան չափ ռազմական կարեւորութիւն։ Իր առեւտրական արժէքն ալ չի հրապուրեր մեզ. և այսուհետեւ մեր բոլոր բաղձանքն է տնտեսական դիւրութիւններ ունենալ, ինչպէս են մեր ապրանքներուն նպաստաւոր մաքսատուներ և փոխադրութեան դիւրագին միջոցներ։ Արդ, այս դիւրութիւններն ունինք և պիտի ունենանք, և ասիկայ առայժմ պիտի գոհացնէ մեզ։ Երբեք մի հաւատաք Տէլակօայի ծովածոցին Անգլիոյ թողուելուն։»

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆ ԶՕՐ. ՄԱՔՏՈՆԱԼՏ բոլոր գոյքերը կնոջը կտակեր է, և այս պարագան գրեր է իր կնոջը։ Կ'ըսուի թէ զօրավարին կտակագիրը Հնդկաստան, Պօմպայ կը գտնուի։

—Կը ծանուցուի թէ Անգլիոյ պատերազմական նախարարը առաջարկած էր որ թնդանօթի սայլի մը վրայ փոխադրուի Զօր. Մաքտոնալտի մարմինը, բայց տիկին Մաքտոնալտ մերժեր է, բաղձանք յայտնելով որ յուղարկաւորութիւնը զուտ մտերմական հանգամանք մը ունենայ։ Ասոր համար է որ չէ ընդունուեր նաև Սկովտիոյ ընդհ. հրամանատար Զօր. Հրնդըրի առաջարկը՝ յուղարկաւորութեան ներկայ գտնուելու մասին։ Ամէն կողմէ կը հաւաստուի թէ Անգլիոյ պատերազմական պաշտօնատունը և իշխանութեանց բոլոր ներկայացուցիչները յարգանօք վերաբերուած են Զօր. Մաքտոնալտի մարմինին նկատմամբ. բայց յամառ Սկովտացիները ասոր հակառակը կը պնդեն և դժգոհութիւն կը յայտնեն միշտ. այնպէս որ այսօր եթէ երեսփոխանական ընտրութիւն մը կատարուէր հոն, նախարարական կուսակցութիւնը պիտի տուժէր այդ դժգոհութեան երեսէն։

ՍԵՒԱՄՈՐԹՆԵՐՈՒ ԽՆԴԻՐԸ Ամերիկայի մէջ օրուան հարցն է միշտ։ Զարլսթընի քաղաքապետ Պ. Էսկար Սմիթ այս միջոցին կը փորձէ հրամանագիր մը ձեռք բերել, արգիլելու համար սեւամորթ Պ. Քրումի՝ Զարլսթընի մաքսային տնօրէնի պաշտօնին գլուխը անցնիլը։ Կ'ըսեն թէ նախագահ Րուզվէլդ իր իրաւանց սահմանէն անդին անցած է, այս պաշտօնը Տքդ. Քրումի յանձնելով, և թէ այս կերպով բացորոշապէս հակառակ գտնուած է երկրին օրէնքին Բ. գլխուն 2 յօդուածին։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ՎԵՆԵԶՈՒԷԼԼԱ.— Բարաքասէն կը հեռագրեն թէ Վենեզուէլլայի կառավարութիւնը կը պատրաստուի Եւրոպայի մէջ հրատարակել վերջին դէպքերուն պատմութիւնը։ Կը հաւաստուի թէ այս հրատարակութեան մէջ չատ հետաքրքրաշարժ յայտնութիւններ պիտի ըլլան մասնաւորապէս Գերմանիոյ նկատմամբ։ Ասով Վենեզուէլլա պիտի ցուցնէ եղեր թէ Գերմանիա պզտիկ դեր մը չէ որ ունեցած է Վենեզուէլլայի ներքին դէպքերու չարժառիթներուն մէջ։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՍԵՒ ԼԵՌԸ.— Վիեննական թերթերու առած տեղեկութեան նայելով, Ռուսիոյ Զարը արագաձիգ փոքր թնդանօթներու երկու հրետանիներ, ինչպէս նաև ռազմամթերք նուիրած է Սեւ Լերան իշխանին։ Այս առթիւ Զարը ինքնագիր նամակ մըն ալ գրեր է, որով կ'ըսէ թէ այս նուէրը ապացոյց մըն է Ռուսիոյ բարեկամութեան՝ հանդէպ Սեւ Լերան։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ վարչապետ Պ. Տէլեանիս փոխանորդաբար կը վարէ նաև պատերազմական նախարարութեան պաշտօնը, ինչպէս գրուեցաւ հեռագրական լուրերուն մէջ։ Այս կերպով Հելլէն դահլիճին դիրքը ամրապնդուեցաւ։ Երեսփ. Ժողովին մէջ հարցապնդումներ եղան Գնդ. Լամպրիտոի՝ պատերազմական նախարարութենէ հրաժարման մասին։ Վարչապետը պատասխանեց թէ պատերազմական նախարարը կը պնդէր իր զինուորական ծրագրին վրայ։ Այս առթիւ ո և է քուէարկութիւն չեղաւ, թէև նիստին ներկայ էին 114 նախարարական և 79 ընդդիմադիր երեսփոխաններ։ Միւս կողմէ Գնդ. Լամպրիտոս տեսակցութեան մը մէջ ներբողը ըրեր է Պ. Տէլեանիսի, և յայտարարեր է թէ իր հրաժարումը յառաջ եկած է բանակին ենթարկուած անսովոր վիճակէն, որ հետեւանքն է ընդհ. հրամանատարութեան հաստատման, և մասնաւորապէս իրեն չարժառիթ ունեցած է իր և Երեսփ. Ժողովին Նախագահ Պ. Րալլի միջեւ ծագած միջադէպը։

ՎԵՀԱՊԵՏԱԿԱՆ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ. —Բարիզէն ուրբաթ օրուան թուով կը հեռագրեն թէ Էտուըրտ թագաւորին և նախագահ Լուպէի տեսակցութիւնը տեղի պիտի ունենայ Բարիզի մէջ, մայիսի սկիզբները։

—Ուիթէր կը հաստատէ այն լուրը թէ Էտուըրտ թագաւորը, իր ճամբորդութեան միջոցին Հռոմ պիտի այցելէ և քանի մը օր պիտի մնայ։

—Բարիզի մէջ պտտած զրոյցի մը նայելով, Վիքդոր Էմմանուէլ թագաւորը այս ամառ Անգլիա գացած ատեն, Բարիզ պիտի հանդիպի և տեսակցութիւն մը պիտի ունենայ նախագահ Լուպէի հետ։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ նախագահը, ուրբաթ օրը Զիքակոյի մէջ ճառ մը խօսելով, գլխաւորաբար ծանրացաւ Մընրօէի վարդապետութեան վրայ։ Պ. Րուզվէլդ յայտարարեց թէ Մ. Նահանգներուն պարտականութիւնն է հըսկել որ Եւրոպական ո և է մեծ տէրութիւն ստանձնութիւն չընէ դրացի հանրապետութիւններու իրաւունքներուն վրայ և հակակշռի տակ չառնէ զանոնք։ Նախագահը յետոյ նորէն չեշտեց ամերիկեան տորմիղը աւելցնելու պէտքը, ոչ թէ իբրեւ պատերազմի պատրաստութիւն, այլ իբրեւ խաղաղութեան լաւագոյն գրաւականը։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ հանրապետութեան նախագահը Ալժերիա գացած ատեն, վարչապետը և նախարարները Բարիզ պիտի մնան, մինչդեռ ասկէ առաջ ծանուցուած էր թէ Պ. Փոնպ և մէկ քանի նախարարներ ալ նախագահին պիտի ընկերանան։ Երեսփ. Ժողովին ուրբաթ օրուան նիստին մէջ այս մասին հարցում ըլլալով, վարչապետ Պ. Փոնպ պատասխանեց թէ ինք անխոհեմութիւն կը համարի մայրաքաղաքէն բացակայ գտնուիլ այն պահուն, երբ յետադիմականները կը ծանուցանեն թէ միաբանութիւնները պիտի ընդդիմանան իրենց լուծման։ Վարչապետը այս առթիւ հերքեց այն զրոյցները թէ անհամաձայնութիւն ծագած է նախագահին և նախարարներուն միջեւ։

ՀՌՈՄԷՆ հասած լուրեր կ'ըսեն թէ Իտալիոյ Գեղջուկ Ժողովուրդին կրթութիւն տալու պէտքը նորէն լուրջ ուչադրութեան առարկայ ըլլալ սկսած է։ Այս նպատակով յանձնաժողով մը կազմուած է, որ գիւղացիներու տգիտութեան դարմաններ խորհի։ Առաջին գումարումին մէջ, որ անցած չաբթու տեղի ունեցաւ, կրթական նախարարը մեծ եռանդով խօսեցաւ, յիչեցնելով թէ արդէն չատ ժամանակ վատնուած է, և թէ անհրաժեշտ է անմիջապէս և վճռական կերպով գործի սկսիլ։ Վերջին մարդահամարին նայելով, Իտալիոյ ժողովուրդին հարիւրին 50ը կարդալ գրել չի գիտեր. քանի մը քաղաքներու մէջ այս համեմատութիւնը մինչեւ 75 և 80ի կը բարձրանայ։ Յանձնաժողովը նոր օրէնքներ պատրաստելէ առաջ, պիտի ջանայ գործադրել արդէն գոյութիւն ունեցողները։ Եւ արդէն խիստ կանոններ դրուած են, որով կրթութիւնը պարտաւորիչ հռչակուած է. բայց ատոնք մեռեալ տառ մնացած են գաւառային ելմտացոյցներու խանգարուած վիճակին հետեւանքով. Նոյն իսկ այն տեղերն ալ ուր դպրոց կայ, ատոնք բոլորովին անբաւական են ժողովուրդին պէտքերուն։

ՌՈՒՍԻՈՅ ՍԻՆՈԴԸ քանի մը տարուան խորհրդակցութենէ վերջը, վերջապէս որոշեր է արտօնել որ բոլոր Օրթոտոքս եկեղեցիները ելեկտրական լոյսով լուսաւորուին՝ մեղրամոմի տեղ։ Բազանի Մայր-եկեղեցին մօտ օրէն պիտի սկսի ելեկտրական լոյս գործածել։ Ռուսիոյ Սինօդին այս որոշումը մահացու հարուած մը պիտի ըլլայ մեղրամոմութեան, որ դեռ բաւական վիճակ մը ունի երկրին զանազան կողմերը. որովհետեւ այդ կերպով կարեւոր հրապարակ մը պիտի գոցուի մեղրամոմին առջեւ, ուրկէ կը չինուին մոմերը։

ԱՊՐԻԼ 1.— Անգլիերէն թերթ մը կը գրէ թէ ասկէ վերջը Օրացոյցներուն մէջ, Ապրիլ 1ի դիմացը պէտք է գրել. «Ապրիլ 1.—Պ. Պրոտրիքի Դ. զօրաբանակը կազմուեցաւ»։ Այս հեգնական դիտողութենէն վերջը, նոյն թերթը կը հրաւիրէ օրացոյց չինողները, որ անոր համեմատ ուղղեն իրենց հրատարակութիւնները։ Բայց կատակը մէկդի։ Անգլիոյ պատերազմական նախարարը խըրհամով ծրագիր մը պատրաստած էր, որով պիտի կազմուէր 36,000 հոգինոց զօրաբանակ, 12,000ի չափ ձիով և 90 թնդանօթով։ Նոր զօրանոցներ չինուեցան Ռէէտդմէնդրի մէջ։ Այս զօրաբանակը կազմ ու պատրաստ պիտի ըլլար ապրիլ 1ին, ինչպէս ծանուցած էր Պ. Պրոտրիք, բայց ապրիլ 1ը չատոնց անցաւ և տակաւին զօրաբանակ չկայ մէջտեղը։

ՏՈՒՐՔ ԱՄՈՒՍՆԱԼՈՒԾՈՒԹԵԱՆ ՎՐԱՅ.— Պուքրէչէն հասած լուրեր կ'ըսեն թէ Ռումանիոյ ելմտական նախարարը օրինագիծ մը պիտի ներկայացնէ Խորհրդարանին, կարգ մը նոր տուրքեր առաջարկելով։ Նախարարը ի մէջ այլոց կը պահանջէ աստիճանական տուրք մը հաստատել ամուսնական օժիտներու, ինչպէս նաև ուրիշ տուրք մը՝ ամուսնալուծութեան վրայ, ամուսնին հարստութեան գումարին համեմատութեամբ։ Նախարարը ասկէ զատ կ'առաջարկէ տուրքի ենթարկել պանդոկները, ճաչարանները, և սրճարանները, ինչպէս նաև հեծանիւները՝ իւրաքանչիւրը իբր 100 ղր.։ Տունները և նոյն իսկ ցանկապատները տուրքի պիտի ենթարկուին։

ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ ԿԸ ՔՆԱՆԱՆ

Ֆրանսայի 1903 տարեչրջանի ելմտացոյցին քուէարկութիւնը նմանը քիչ անգամ տեսնուած նիստ մը ընել տուաւ թէ՝ Երեսփ. Ժողովին և թէ Ծերակոյտին։ Երեսփ. Ժողովին նիստը սկսաւ երկուշաբթի առտու, ժամը 9ին, և տեւեց, յետաձգումներով մէկտեղ, մինչեւ երեքշաբթի կէս օրին ժամը 12.30, այսինքն 27ու կէս ժամ։ Իսկ ծերակոյտին նիստը 25 ժամ տեւեց։

Նիստի միջոցին նոր երեսփոխաններ յոգնած պարտասած՝ խոր քունի մը մէջ ինկան, և հարկ եղաւ նախագահին զանգակը անդադար հնչեցնել, զանոնք արթնցնելու համար։ Երեքշաբթի առտու երեսփոխան մը ժողովասրահ մտաւ և պաշտօնակցի մը քով երթալով, որ իր հասակին ամբողջ երկայնութեամբը փռուած էր նստարանի մը վրայ, խերթ մը թուղթով խաղաց երեսը։ Քնացած երեսփոխանը ձեռքը վերցուց, իբրեւ թէ ճանճ մը վանելու համար, եւ նորէն խոր քունի մէջ ինկաւ։ Ժամը վեցին հինգ մնացած, մինչդեռ Երեսփ. Ժողովը Ծերակոյտին բարեփոխած ելմտացոյցին կը սպասէր եւ ամբողջ ժողովը միաձայնութեամբ կը խնդար, նախագահը զանոնք քունէն հանեց զանգակը բարձրաձայն հնչեցնելով։ Քնացած երեսփոխանները արթնցան եւ իրենց աչքերը չփել սկսան. ելեկտրական զանգակներ զարնուելով, յարակից սրահներու աթոռներուն եւ նստարաններուն վրայ քնացող երեսփոխաններն ալ արթնցան, և քանի մը վայրկեանէն 250է աւելի երեսփոխաններ իրենց տեղերը եկած էին։ Բայց չատ բարկացած էին արթնցուած ըլլալնուն համար, եւ ամէնքն ալ նախատական խօսքեր ըրին։

Բայց գործին ամենէն սիրուն կողմը աս չէ։ Երբ ամէն բան վերջացաւ եւ երեսփոխանները ցրուիլ սկսան, Ժիրօնտի Երեսփոխան մը, որուն համար կ'ըսեն թէ տխպար ամուսին մըն է, կամացուկ մը ժողովին նախագահին մօտեցաւ եւ քիչ մը վարանելով վկայագիր մը խնդրեց, որուն մէջ գրուած ըլլար թէ ամբողջ գիշերը ժողովասրահը կը գտնուէր, որպէսզի իր կինը չկասկածի։ Երբ ժողովը բոլորովին ցրուեցաւ, կարգ մը կիներ, որոնք ամբողջ գիշերը հանդիսասրահներուն մէջ անցուցած էին՝ աչքերնին իրենց ամուսիններուն վրայ յառած՝ վար իջան և մէկտեղ տուն գացին։

Եւ դեռ մարդիկ կան որ կ'ըսեն թէ կիները հաւատարիմ չեն։

"ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ„Ի ՕՐԱՑՈՅՑԸ 1903

1321 Տճկ.	ՕՐ ՄԱՐՏ 24	1903 Լտն.
Մուհարրէմ 8	ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ, Լ.Զ. օր Մեծ Պահոց։	Ապրիլ 6
ԿԷՍՕՐ 5.42		ԿԷՍՕՐ 5.26

ՊԱՏՄԱԿԱՆ.— 1777 մարտ 24ին կը մեռնի Ֆրանսացի հայագէտ Կիյեօմ Վիլֆրուա, որ կարեւոր ուսումնասիրութիւններ հրատարակած է հին հայ ձեռագիրներու վրայ։ Ծնած էր 1690ին։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷ ԼՈՒՐԵՐ

«ԱՇԽԱՏՈՒԹԵԱՆ ՏՈՒՆԸ»

Ամէն անգամ երբ Պոլսոյ մէջ գտնուած Ազգատախնամներու վրայ կը խօսուի, իրաւամբ դիտել կը տրուի որ մեր կարօտեալներու նպաստելու ձեւը՝ մուրացկանութիւնը քաջալերել է պարզապէս, պէտք է չքաւորներու օգնելու համար անոնց գործ և զբաղում հայթայթել։ Այս սկզբունքը կը գործադրուի մեր երկրին մէջ՝ Համազգային Անկելանոցը միայն, ուր քիչ չատ աշխատելու վիճակ ունեցողները իրենց կարողութեան համեմատ գործ մը կ'ընեն, սակայն Պոլսոյ ոչ մէկ կողմը Ազգատախնամներ այս սկզբունքով կը գործեն, զուցէ նիւթական միջոցներու անբաւականութեան պատճառաւ։ Այս անգամ Բագուէն մեզ տրուած տեղեկութիւն մը իր չահեկանութիւնը ունի, այն տեսակէտով մանաւանդ որ աղքատ և անոք անձերու յատուկ «Աշխատութեան տուն» մը կը ծանօթացնէ մեզի, ասկէ իբր երկու տարի առաջ հաստատուած։ Սակայն զարմանալին այն է որ մինչդեռ Բագուի նման ընդարձակ քաղաքի մը մէջ, ուր գործ փնտռողներու թիւը բաւական ստուար է, աշխատութեան տունները պէտք է լեցուած ըլլային աշխատողներով, իրականութիւնը ասոր հակառակը ցոյց կուտայ։ Աշխատանքի տան վարչութիւնը յանձնուած է առանձին մարմնոյ մը, որ կը բաղկանայ 12 հոգիէ, և որուն մէջ տիկիններ ալ կան։ Բացի այդ յանձնախումբէն, Աշխատութեան տունը ունի նաև առանձին վարիչ մը, որու յանձնուած է գործերու անմիջական հսկողութիւնը և ներքին կարգապահութիւնը։ Այդ Աշխատութեան տան մէջ 1902 թուականի սկիզբը կան եղեր կար ու ձեւի, ուսականներ գործելու, կազմարարական, լուացարան, աղաղձագործարան են. բաժանումներ, և ասոնցմէ զատ պատրաստուեր են ահագին քանակութեամբ թղթէ տոպրակներ, բանոցներ և տուփեր։ Սակայն այդ բաժանումներէն մէկ քանին փակեր են, որովհետեւ նախ կը պահանջեն մեծ ծախքեր, իսկ երկրորդ խիստ մասնագիտական բնաւորութիւն ունին։

Անցեալ տարի այդ աշխատութեան տան համար ծախսուեր է 8395 րուպլի և մուտք գոյացեր է 5132 րուպլի։ Այդ տան մէջ մէկ տարուան միջոցին աշխատեր են 824 հոգի, որոնցմէ 144ը կին են, 145 այր և 525 տղայ։ Վարձք տրուած է 1676 րուպլի, միջին հաչուով 12.29 կոպ. իւրաքանչիւր օր, և բացի անոնցմէ, աշխատողները ստացեր են ձրի ճաչ և առաւօտները թէյ, չաքար և հաց, որ նոյն մարմնոյն ծախք կ'ըլլայ մէն մի մարդու համար 11 կոպ. ուրբմի. Իւրաքանչիւր բանւոր ստացեր է միջին հաչուով 23.29 կոպ. վարձք, զոր ամէն պարագայի մէջ բաւական կը սեպեն ի նկատի առնելով այն վարձքը որ կը տրուի պետական աշխատութեան տուներու մէջ։ Այս տան գործողներու մեծամասնութիւնը տղաքներ են, որոնց համար բաւական յարմարութիւններ կան։ Այդպէս, անոնք ամառը կ'աշխատին 8 ժամ, իսկ ձմեռը 6 ժամ։ Իւրաքանչիւր օր աշխատեր են 46 հոգի, և ահաւասիկ այս է ուչադրաւ կէտը։ Այնպիսի քաղաքի մը մէջ ինչպէս Բագուն, երբ պարապ մարդոց թիւը չատ է, Աշխատութեան տանը մէջ աշխատողներու թիւը իւրաքանչիւր օր պէտք է հասնէր մօտ 200ի եթէ ոչ աւելի. սակայն պէտք և կարօտութիւն ունեցողները, առանց ո և է պատճառաբանութեան խոյս կուտան եղեր այնտեղ գործելէ և մուրալը աւելի յարմար կը գտնեն։ Բայց երբ հետզհետէ կը դադրի մուրացկանութիւնը քաջալերելը, աշխատութիւնը պարտաւորիչ կը դառնայ և հիմայ դիմողներու թիւը հետզհետէ կը չատնայ։ Երկու ամիս վերջը այդ Աշխատութեան տունը և ճաչարանը պիտի փոխադրուի իր սեփական չէնքին մէջ որ կը չինուի հանգուցեալ Գրիգոր Թումայեանի ժառանգներու նուիրած 30 հազար րուպլիով։ Անոր կից Բագուցի Լուդվիկ Սէրգեանը աղքատ ընտանիքներ բնակեցնելու համար կը չինէ 17 բնակարաններ, բաղկացած մէկ սենեակէ և մէկ խոհանոցէ։ Թումայեանի հաչուով չինուելիք տան մէջ, բացի աշխատութեան տունէն և ճաչարանէն, կարելի է բնակեցնել նաև 28 աղքատ ընտանիքներ, յատկացնելով իւրաքանչիւրին մէկ մէկ սենեակ։ Մինչեւ հիմայ այդ Աշխատութեան տան համար կը վճարուէր 1600 րուպլի վարձք։ Ահաւասիկ մէկ քանի տեղեկութիւններ այդ Հաստատութեան նկատմամբ, որուն գոյութեան վրայ մեր կողմերը տեղեկութիւն ունեցող ալ չկայ թերեւս, և որ սակայն այնքան կարեւոր դեր մը կատարելու կոչուած է։ Այս կերպ ծանօթութիւններ լուսաբանութիւններ կրնան տալ մեզի, ապագային ունենալու համար աշխատութեան տուն մը, եթէ ոչ ամէն թաղերու գոնէ Բերայի մէջ, ուր զանազան փորձեր կ'ըլլան, իրենց աշխատութեան արդիւնքովը ապրեցնելու կարգ մը խեղճեր և կարօտեալներ։

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ երէկ իրիկուն Մայր եկեղեցւոյ մէջ մարմնոյ կատարելութիւններուն վրայ քարոզելով, ըսաւ թէ մարմինը միջնորդ մը՝ մեր էական գործիքն է լաւ արդիւնքներ յառաջ բերելու և իր կանոնաւոր չափերուն մէջ մարմնոյ խնամքին պէտքին վրայ ծանրանալով, և նախնեաց «առողջ միտք յառողջ մարմնի» սկզբունքը պարզաբանելով, մարմնոյ թերութիւններուն՝ հոգւոյն վնասելը բացատրեց, և մեր մարմնոյն չափաւոր ու ժուժկալ ընթացք մը տալով, միւս կողմէ աշխատութեան ու ժրութեան պէտքը չեշտեց։ Ն. Սրբազնութիւնը հոգին ու առողջութիւնը չահելու, և ծուլութենէ և դատարկապորտութենէն և մարմնոյն բոլոր վնասակար հեչտանքներէ ազատ մնալու համար յանձնարարեց՝ Ա. աշխատութիւն, Բ. չափաւոր աշխատութիւն և Գ. հանդարտ ու կանոնաւոր ընթացք՝ մարմնոյն ամէն պիտոյից։ Ն. Սրբազնութիւնը ի մէջ այլոց արբեցութեան վրայ ալ խօսելով, թուեց անոր վնասակարութիւնները։

ՖԷՐԻԳԻՒՂԻ նորոգեալ եկեղեցիին մէջ առաջին անգամ Ծաղկազարդի օրը արարողութիւն պիտի կատարուի։ Տ. Բարթուղիմէոս Արքեպս. նոյն օրը եկեղեցւոյ օրհնութիւնը պիտի կատարէ, և մէկ քանի խաչերու օծումը կատարելէ յետոյ, պիտի պատարագէ եկեղեցւոյն նորոգութիւնը կատարող Զենոբ պէյի ննջեցելոց հոգւոյն համար։ Այս չինութեան համար Զենոբ պէյ 200 ոսկիէ աւելի ծախսած է, թէպէտ ամբողջ գործը աւելի պիտի արժէր, եթէ նուիրատուն իբրեւ ճարտարապետ անձամբ չհսկէր այս չինութեան։

ՇԱԲԱԹ օրը Ս. Լուսաւորչի տօնին առթիւ Բերայի Ս. Յարութիւն եկեղեցւոյ մէջ Ս. Պատարագ մատոյց Տ. Յովհաննէս Ա. քհն. Մկրեան, հանգուցեալ Նուրեան Յովհաննէս էֆ.ի մահուան երրորդ տարելիցին առթիւ։ Ներկայ էին հանգուցելոյն զաւակները և պարագաները։ Տ. Մկրեան հայրը օրուան տօնին վրայ քարոզ մը խօսեցաւ։

ԽԱԼՕՎԱՑԻ Զէնկիլէր գիւղի մէջ գտնուած մանարաններու մէջ աշխատող Հայ կիներ և օրիորդներ իրենց խնայած 12 ոսկի գումարով ձեռք մը պատարագի զգեստ պատրաստել տուած են Պոլիս։ Այս կիները և աղջիկները ասկէ քանի մը տարի առաջ իրենց աղօթատեղիին չինութեան համար քար ու աւազ կրած էին հեռաւոր տեղերէ, մինչեւ Նիկիոյ լճին եզերքէն։ Այս անգամուան նուիրատուութիւնն ալ նոր և հետեւելի օրինակ մըն է, արդիւնք իրենց բարեպաշտական զգացումներուն։

ԳԱՏԸԳԻՒՂԻ քարոզիչ Տ. Ղեւոնդ Վ. Դուրեան, որ իր քարոզներովը և իր բարքովը գնահատուեցաւ թաղին մէջ, Մանչէսթըրէ ուզուած է իբրեւ հոգեւոր հովիւ։ Տեղացիները կը փափաքէին որ իրենց հովիւը քահանայ մը ըլլայ, սակայն կը գրեն որ, եթէ դժուար է յարմար քահանայ մը բաժնել իր ծուխերէն, Տ. Ղեւոնդ Վ.ն ալ կրնան ընդունիլ։

ԶՄԻՒՌՆԻԱՅԷ կը գրեն թէ Տ. Կարապետ Վ. Տ. Կարապետեան կը չարունակէ իր քարոզները տեղւոյն Ս. Ստեփաննոս, ինչպէս նաև Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցիներուն մէջ, և միւս կողմէ նախաձեռնութիւնը ստանձնած է նպաստի մը հաւաքման, որուն արդիւնքով Զատկի տօնին առթիւ դպրոց յատուկ չապիկներ կը չինուին։

ԽԱՐԲԵՐԴԷ հասած նամակներէ կը տեղեկանանք թէ՝ առաջնորդ ընտրելու համար Գաւառ. Ժողովը գումարուեր է փետր. 28ին, ի ներկայութեան 42 անդամներէ 33ին։ Ներկայ գտնուեր են նաև Կրօն. և Քաղ. Ժողովոյ անդամները։ Կուսակալի օգնական Յովհաննէս էֆ.ն և Ա. և Բ. գօմիսէր էֆ.ները մասնաւոր հրաւէրով ներկայ եղեր են նոյն նստին։ Հանդիսաւոր եղեր է հոծ բազմութիւն մը։ Սոյն գումարման մէջ չորս մանր բայց կարեւոր խնդիրներ լուծուելէ վերջը, առաջնորդի ընտրութեան ձեռնարկուեր է և քուէարկութիւն կատարուելով, Տ. Հմայեակ եպսկ. 21 և Գալֆաքճեան Տ. Եզնիկ Ծ. Վ. 12 քըւէ չահեր են, որով Տ. Հմայեակ եպս. առաջնորդ հռչակուեր է։ Բայց ինչպէս յայտնի է, նորընտիր առաջնորդը հրաժարած և հրաժարականն ալ Խառն Ժողովէն ընդունուած ըլլալով, նոր ընտրութեան հրահանգ տրուեցաւ ի Խարբերդ։

ԱՅՍ ՄԻՋՈՑԻՆ Հռոմի մէջ կը գումարուի «Պատմական գիտութեանց միջազգային Համաժողով»ը, որուն մասնակցութեան հրաւէր ղրկուած ըլլալով նաև Տօքդ. Թորգոմեան էֆ.ի, ուսումնասէր բժիշկը պատրաստեր է կենսագրութիւնը այն հայ բժիշկներուն, որոնք Իտալիոյ Համալսարանէն վկայական ստացած են 1700էն մինչեւ 1840, և որոնց թիւը կը հասնի քսանի։ Այս ֆրանսերէն լեզուով գրուած կենսագրական աշխատութիւնը Տքդ. Թորգոմեան էֆ. ղրկած է յիչեալ համաժողովին։

ՊՐՈՒՍԱՅԻ առաջն. փոխանորդ Տ. Կարապետ Վ. Մկրտիչեան նախընթաց օր Պոլիս եկած է իր անձնական տկարութիւնը դարմանելու համար։ Տ. Կարապետ Վրդ. Սէօլէզի ազգայիններէն՝ իր վերջին այցելութեան միջոցին, 20 թէնէքէ (քարիւղի) ձէթ, ինչպէս նաև նպաստի համեստ գումար մը հաւաքած է Ազգ. Հիւանդանոցի համար։

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ Հոգաբարձութեան անդամներէն Պատրիկ էֆ. Կիւլպէնկեան, Գրիգոր էֆ. Էվրէնեան, և Ս. Յակոբայ Որբանոցին խնամակալութեան անդամներէն՝ Զարմայր էֆ. Ճըմարտախօսեան և Լեւոն էֆ. Բանիկեան, չաբաթ օրը Ս. Յակոբայ Որբանոցը այցելեցին։ Յետոյ, Հիւանդանոց գալով, Նախ ողբացեալ Տիկին Վերժին Պ. Կիւլպէնկեանի դամբարանը այցելեցին և ի վերջոյ աղջկանց որբանոցը գացին, և Օր. Բուբուլ Զայեանի՝ հրահանգներ տալով, անոր վերատեսչութիւնը հաստատեցին։

ԵԷՆԻՓԱՅՐՈՒԻ Թաղ. Խորհուրդը երէկ Պատրիարքարան գալով, Ս. Պատրիարքին հետ տեսակցութիւն մը ունեցաւ։

ՏՆՏԵՍ. ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ իր անցեալ ուրբաթ օրուան նիստին մէջ հետեւեալ որոշումները տուաւ։

1. Սամաթիոյ բնակիչներէն հիւան Մելքոն Կարապետեան և անոր կողակից Երմնէ Միքայէլեան իրենց սեփական մէկ տունը կտակած ըլլալով Նարլը Գափուի Ս. Յովհաննէս եկեղեցւոյն, տեղւոյն Թաղ. Խորհուրդը՝ ըստ յանձնարարութեան՝ պատրաստելով կտակագիրը, մատուցած էր Տնտես. Խորհրդոյ։ Խորհուրդը քննելով ներկայացեալ կտակագիրը, հաստատեց անոնց օրինաւորութիւնն և որոշեց ներկայել Ս. Պատրիարքին ի վաւերացումն։ 2. Պատ-

բիւրքարանի նշանագրութեանց համար պէտք անմնուած խաչերու պատրաստութեան որոշեալ Նուագուրդը տեղի ունեցաւ, և այդ գործը յանձնուեցաւ ոսկերիչ Օննիկ աղա Գավաֆեանի։ 3. Խորհուրդը նկատելով որ Ազգ. գանձուն Հաստատութեանց պատկանեալ գումարներ և արժէքաւոր առարկաներ կամ արժեթղթեր են. կարգ մը մասնաւոր անձնաւորութեանց քով թողնուելուն հետեւանքով, անոնցմէ չատերուն կորստեան մատնուելու պատահարը կանուխէնէ զերծ չեն մնար, պէտքը զգաց Ցանձնաժողովոյ մը կազմութեան որ պաշտօն ունենայ այդ կարգի դըրամները ևն. վիճակը քննել և անոնց ապահովութեան համար կարեւոր միջոցները առաջարկել։ Հետեւաբար Խորհուրդը որոշեց իր այս առաջադրութեան յայտագրել Թաղ. Ժողովոյ։ 4. Սամաթիոյ Ս. Գէորգ եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհուրդը արտօնութիւն խնդրած էր եկեղեցւոյ սեփական 6 կտոր կալուածներ վաճառելով, արդիւնքը յատկացընել տոկոսաւոր պարտուց վճարման։ Խորհուրդը ուշադրութեան առնելով այս առաջարկութիւնը, և լսելով միանգամայն Թաղ. Խորհրդոյ դիւանի բացատրութիւնները այս մասին, ընդունելի չգտաւ եղած առաջարկութիւնը։ Իսկ տոկոսաւոր պարտքերու հատուցման պարագային նկատառութիւնը վերապահեց նոյն եկեղեցւոյ նախորդ և նախկին Թաղ. Խորհրդոց պաշտօնավարութեան հաշուոց մատուցման։ 5. Սամաթիոյ երեք թաղերու Աղքատախնամի հրաժարեալ Տնօրէն Խորհուրդը մատուցած էր իր միամեայ մատակարարութեան հաշուեցոյցը, սկսեալ 1901 դեկտ. է ցվերջ նոյմ.ի 1902 տարւոյ, բացատրական տեղեկագրով մը։ Խորհուրդը նկատելով որ Ներկայացեալ հաշուեցոյցին ծախքերը հաստատուած էր միայն Ս. Գէորգ եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհուրդին կողմէ, մինչդեռ ըստ օրինի պէտք էր որ Ալթը Մերմէրի և Նարլը Գաբուի Թաղ. Խորհուրդներն ալ հաստատած ըլլային իրենց կարգին, հետեւաբար Տնտես. Խորհուրդը որոշեց վերադարձնել հաշուեցոյցը այդ թերին լրացնելու համար։ 6. Սամաթիոյ Աղքատախնամի արդի տնօրէն Խորհուրդը Ս. Գէորգ եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհուրդին միջոցաւ արտօնութիւն խնդրած էր Տնտես. Խորհուրդէն, Աղքատախնամին պատկանեալ և ծանօթ անձնաւորութեան մը քով ի պահ դրուած գումարէն մաս մը գանձելու, իր մատակարարութեան անհրաժեշտ պէտքերը յանձնձելու համար։ Տնտես. Խորհուրդը այս առաջարկութիւնը նկատողութեան առնելով, ընդունելի գտաւ զայն և որոշեց ըստ այնմ պէտք եղածը ի գործ դնել։ 7. Պալաթու Թաղ. Խորհրդոյ խնդրանաց վրայ, որոշուեցաւ ղրկել նոյն Խորհրդոյ մէկ մէկ օրինակ եկեղեցւոյ գոյից և անօթից կահացուցակի ծրագրէն և անոր յարակից կալուածոց վիճակացոյց պատկերէն, անոնց հետեւողութեամբ պահանջուած ցուցակները կազմուելու և ղրկուելու համար Տնտես. Խորհուրդին։

«ՑԻՍՈՒՍ ՄԱՆՈՒԿԻ» ՆՈՒԷՐԸ

Ունճեան Վահէ. Աբիկ էֆ.ի Սկիւտարի աղջիկներին պաշտօնեաները և գործաւորները իրենց մէջ հանգանակութիւն մը կատարեր են, որ արտադրեր է 210 ղշ.։ Այս հանգանակութեան մասնակցեր են Նաեւ Արխանեան Կարապետ էֆ. և ընկ. Նուիրելով 60 ղշ. և Պ. Ֆրանսուա Գավուրմաճեան՝ 30 ղշ.։ Համագումար եղած է 300 ղշ. որ յանձնուած է «Սուրհանդակ»ի խմբագրութեան։ Այս գումարը կը յանձնենք Ս. Պատրիարք Հօր։ Փափաքելի էր որ մեր հասարակութիւնը աւելի տաք վերաբերում մը ունենար այս բարենպատակ գործին։ Դիւրութեան համար պատրաստ ենք ընդունիլ ղրկուած նըւէրները, յանձնելու համար Ս. Պատրիարք Հօր։

ԲԱՐԻԶԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՇԱԲԱԹ ԻՐԻԿՈՒԱՆ

4 Ապրիլ 1903

Ֆրանս. %	(3% Français)	98.50
Րէժի	(Tab. Turcs)	368.—
Գօնսօլիտ	(R. Turque D.)	29.05
Երկաթուղի	(Lots Turcs)	126.
Պանք Օթթ.	(Banque Ott.)	595.
Թրանսվալ	(Transwal)	144.

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

(ԱՅՍ ԱՌԹՈՒՈՎ)

ԱՍՏԻՃԱՆ.— Միւթէմայիզի աստիճան տրուեցաւ Էյրիպէրէի գայմագամութենէն Ուրլայի գայմագամութեան կոչուող Սալիհ Սալիմ էֆ.ի։

Սանիէի աստիճան՝ Րէժիի ընդհ. անօրէնութեան իրաւագէտ խորհրդականութեան օգնական Շաքիր էֆ.ի։

ՊԱՇՏՕՆ.—Բօզան գաւառին մուհասէպէճի անուանուեցաւ Տօմա գաւառակի նիւտական անօրէն Ահմէտ Հալէթ էֆ.։

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.—Ա. կարգի Օսմանիյէ պատուանշան տրուեցաւ Դատական նախարարութեան մէքթուպճի Շէվքէթ պէյի։

Բ. Օսմանիյէ՝ նոյն նախարարութեան մուհասէպէճի Հասան էֆ.ի։

Գ. Մէճիտիէ՝ նոյն պաշտօնատան հաշուական դիւանի Ա. քարտուղար Թալէաթ պէյի։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ.— Աթէնքի Օսմ. դեսպան Րիֆաթ պէյ, պաշտօն ստանձնած է Վեհ. Սուլթանին բարձր գոհունակութիւնը յայտնելու Յունաստանի Եօրկիոս Թագաւորին, Օսմ. պատուիրակութեան եղած փայլուն ընդունելութեան համար։ Եօրկիոս Թագաւորը Կ. Պոլսոյ հելլէն նորընտիր դեսպան Պ. Կրիբարիսը վերջերս իր ներկայութեան ընդունելու պահուն, մասնաւորապէս խօսեր է երկու սահմանակից երկիրներու բարեկամական յարաբերութեանց վրայ, և խորհուրդ տըւեր է իր ներկայացուցչին՝ աշխատիլ աւելի ամրապնդելու այս բարեկամական յարաբերութիւնները։

ԳԵՐՄԱՆ ԻՇԽԱՆՆԵՐԸ.— Շաբաթ օրը մեկնեցաւ մայրաքաղաքէս Օսմ. պատուիրակութիւնը՝ «Իզզէտտին» շոգենաւով, Տարտանէլի առջեւ ողջունելու համար Գերմանիոյ գահաժառանգ իշխանը եւ իր եղբայրը։ Պատուիրակութիւնը կը կազմեն Թուրխան փաշա, Ղալիպ պէյ, Ֆերիգ Ահմէտ Ալի փաշա, Ճեվատ փաշա և գնդապետ Նեճիպ և Ահմէտ Ալի պէյերը։ Ղալիպ պէյ մասնաւորապէս պաշտօն ստանձնած է, ի դիմաց Վեհ. Սուլթանին բարի գալուստ մաղթելու Գերման իշխաններուն. իսկ Թուրխան և Ֆերիգ Ահմէտ Ալի փաշաները հիւրամեծար անուանուած են։ Շաբաթ կէս օրէն ետքը ժամը 7ին մայրաքաղաքէս դէպի Տարտանէլ մեկնեցան նաև՝ «Լորըլէյ» պահակ շոգենաւով՝ Գերման գործակատար Պ. Վանկէնհայմ, տեղակալ իշխան Հացֆէլտ և դեսպանատան կցորդ տեղակալ Պ. Շալիհ։ Իշխանները այս առտու ժամը 3 ու կէսին Պոլսոյ նաւահանգիստը պիտի հասնին, և ՏօլմաՊաղչէի մէջ պիտի ընդունուին հանդիսաւորապէս, որմէ յետոյ ուղղակի Եըլտըզի կայսերական Պալատը պիտի երթան։ Գերման դեսպան Պ. Մառշալի հիւանդութեան պատճառաւ, դեսպանատան խորհրդական Պ. Վանկէնհայմ իր կառավարութեան կողմէ գործակատար անուանուած է, որ իբր այդ ներկայ պիտի գտնուի։ Ն. Բարձրութեանց իշխաններուն մայրաքաղաքս գտնուած միջոցին տեղի ունենալիք բոլոր ընդունելութեանց և տարողութեանց՝ դեսպանատան կցորդ Պ. Լոյթվէդ իշխաններուն պիտի ընկերակցի, անոնց հոս գտնուած միջոցին։

ՀԵԼԼԵՆԱԿԱՆ դեսպան Պ. Կրիբարիս, ստացուած վերջին տեղեկութեանց համեմատ, Զատկէն վերջը պիտի մեկնի Աթէնքէն մայրաքաղաքս գալու համար։ Պ. Կրիբարիս անցեալ չաբթու ընդունուեր է Եօրկիոս Թագաւորին կողմէ։

ԹՈՐՓԻԼԱՆԱՒԵՐԸ.— Կայս. Իրատէի մը համաձայն, ծովային բարձր ըսպաներէ բաղկացեալ յանձնաժողով մը պիտի կազմուի, որ պիտի քննէ թորփիլանաւերը և անհրաժեշտ նորոգութեանց մասին տեղեկագիր մը պիտի մատուցանէ յառ Կայս. Փաշային։

ԿԱՅՍ. ԱՍՊԱՍՏԱՆՆԵՐԸ.— Երկրին զանազան կողմերը ձիերու աղնուացման համար հաստատուած զինուորական ասպաստանները լաւ արդիւնքներ տուած են, որոնք կրնան շատ աւելի մեծ ըլլալ՝ այդ հաստատութեանց յաւելումովը։ Կայս. Իրատէ մը կը հրամայէ գտնել անանկ տեղեր, ուր կարելի ըլլայ նոր ասպաստաններ հաստատել, ինչպէս նաեւ ատոնց համար պէտք եղած ծախքը որոշել։

ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ.— Մայրաքաղաքիս առեւտրական սենեակը ուշադրութիւնը հրաւիրած էր Առեւտրական և Հանրօգուտ Շինութեանց Նախարարութեան, հրապարակի վրայ յաճախակի երեւան ելլող սնանկութեանց մասին, և խնդրած էր հարկ եղած միջոցները ձեռք առնել։ Հանրօգուտ Շինութեանց Նախարարութիւնը ասոր ի պատասխան թէզքերէ մը ուղղեր է նոյն սենեակին, որուն մէջ՝ Կայս. Իրատէի մը համաձայն՝ նոյն Սենեակը կը հրաւիրուի Պոլսոյ մէջ տեղի ունեցած սնանկութիւններու մասին մանրամասն տեղեկութիւններ հաղորդել, ինչպէս նաեւ իր կարծիքը յայտնել խարդախ սնանկութեանց դէմ ձեռք առնուելիք միջոցներուն մասին։ Առեւտրական Սենեակը, հինգշաբթի օրուան նիստին մէջ գլխաւորաբար զբաղեցաւ Թուրքիոյ վաճառականութեան համար էական կարեւորութիւն մը ունեցող այս խնդրով, և իր անդամներու մէկ քանիներէն մասնախումբ մը կազմեց, խնդիրը խորապէս ուսումնասիրելու եւ իր տեղեկագիրը մատուցանելու համար։

ԲԱՐԻԶԻ Օսմ. դեսպանատան գործակատար Նաապի պէյ՝ երկար տեսակցութիւն մը ունեցեր է ապրիլ 3ին՝ Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարար Պ. Տէլքասէի հետ։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ.— Զօրաքչութի օրը կէս օրէն ետքը, տեղի ունեցեր է պատերազմական Նոր նախարարութեան ատյաններու ներկայացումը։ Գնդապետ Սավով ճառ մը արտասաներ է։

—Պերլինի եւ Վիեննայի դիւանագիտական շրջանակներուն մէջ մեծ գոհունակութիւն պատճառեր է Ռուսիոյ կողմէ Պուլկար իշխանապետութեան եղած ազդու զեկոյցը, որ ապացոյցն է Ռուս պետութեան գերազանցօրէն խաղաղասէր ոգւոյն։

—Կ'ապահովցուի թէ Սոֆիայէն նստաշրջանին երկարաձգումը որոշուեր է, որպէսզի կարելի ըլլայ մաքսային սակացոյցին քուէարկութիւնը, ինչպէս նաև թերեւս զինուորական վարկի քըւէարկութիւնը։ Ընդհ. սպայակոյտին պետ գնդապետ Իլիէֆ կը քաշուի, և իր պաշտօնը բաց պիտի մնայ։

—Զինուորական շրջանակներու մէջ զրոյց կը պտտի թէ՝ Զօր. Բաքրիքով բանակին ընդհ. քննիչ պիտի անուանուի։ Պատերազմական նախարարութիւնը այս պատճառաւ Խորհրդարանէն յաւելուածական վարկ մը պիտի խնդրէ։

—Ֆէրտինանտ իշխանը ապրիլ 12ին արտասահման պիտի մեկնի։

—Ապրիլ 20ին (Հ. Տ.) Սոֆիայէի մէջ մէկ քանի յաւելուածական ընտրութիւններ տեղի պիտի ունենան։

—Սոֆիայի ոճրադատ ատենին ընդհանուր դատախազէն եւ մէկ քանի դատաւորներէ յանձնախումբ մը կազմուեր է, վերաքննելու համար Պուլկարական պանքային հաշիւները, ուր վերջերս անկանոնութիւններ երեւան ելած էին։

ՔԱՐԱՆԹԻՆԱ.—Ռումանական կառավարութիւնը մարտ 20էն սկսեալ (Հ. Տ.) 5 օրուան քարանթինա հաստատած է Աղեքսանդրիոյ եւ Եգիպտոսի ժամանումներուն դէմ, որոնց առջեւ փակուած են Քէօսթէնճէի և Մանկալիայի նաւահանգիստները։ Նոյնպէս արգիլուած է Վեննետիկի առողջապահական պայմանագրութեան կանոնագրին չորրորդ յօդուածին մէջ կանխատեսուած ապրանքներու եւ ուրիշ առարկաներու, ինչպէս նաև պահածոներու, բանջարեղէններու եւ պտուղներու Ռումանիա ներածումը։

—Մինչեւ ապրիլ 1 Դամասկոսի մէջ քոլէրայէ 3 դէպք և 2 մահ։ Ապրիլ 2ին 1 դէպք և 1 մահ հին դէպքերէն։ Զինուորներուն մէջ ո՛չ մէկ դէպք։ Ամէն տեսակ միջոց ձեռք առնուեր է հիւանդութեան առաջքը առնելու համար։

Պ. ՄԱՔՍԻՄՈՖ, Դահիրէի ռուսական ընդհ. հիւպատոսը, չաբաթ առտու մայրաքաղաքս հասաւ եւ Բերա-Բալաս իջաւ։

ՌՈՒՄԷԼԻԻ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ.—Սելանիկի կուսակալ Հասան Ֆեհմի փաշա մէկ քանի պաշտօնատարներու ընկերակցութեամբ կառախումբով մեկներ է Սելանիկէն դէպի Կեվկէլի, Սթրումճա, Տոյրան և Ավրատ Հիսար, քննական պտոյտ մը կատարելու համար։

—Ռոտոսթոյի կառավարչութիւնը անհրաժեշտ նկատելով Ռոտոսթոյի նաւահանգիստը կցել երկաթուղիի մը միջոցաւ Մուրաթլըի կայարանին, իր մազպաթան Հանրօգուտ Շինութեանց Նախարարութեան մատուցած է։ Էտիրնէի կուսակալութեան մասնագիտական տեսչութիւնը իւրաքանչիւր քիլոմեդրին շինութեան համար 250-300,000 ֆր.ի գումար մը հաշուած է։ Այն պարագային մէջ որ աշխատութիւնները ամբողջէն զինուորներու կողմէ կատարուին, քիլոմեդրը 120000 ֆր.ով կարելի պիտի ըլլայ շինել, որով 80,000 ֆր.ի խնայողութիւն մը պիտի ըլլայ։ Ընդամէնը 30 քիլոմեդր ըլլալով, ծախքին ամբողջական գումարը 2 միլիոն 400,000 ֆր. հաշուուած է։ Այս նոր երկաթուղիի գիծը պիտի նպաստէ վաճառականութեան զարգացման, և պիտի դիւրացնէ նաեւ զօրաց փոխադրութիւնը։

—Նախարարաց խորհուրդին մէկ որոշման համաձայն, Ներքին Գործոց Նախարարութիւնը հրաւիրած է ճամբաներու և խճուղիներու շինութեան մէջ աշխատցնել այն բնիկները՝ որոնք վերջերս Վեհ. Սուլթանին շնորհացը արժանացան։

—Պուլկար զինուորները եօթը հոգի ձերբակալեր են՝ որոնք կը փորձէին սահմանագլուխը անցնիլ։

ԱԹԷՆՔԻ թերթերը կը գրեն թէ Թեսալիոյ իշխանութիւնները 27 պուլկար խռովարարներ ձերբակալեր են, որոնք պատրաստուեր էին սահմանագըլուխը անցնելու։

ԱՅՍՕՐ 125 Աւստրիայի զրօսաշըջիկներ պիտի գան մայրաքաղաքս, Քէօսթէնճէի ճամբով։

ԻԶՄԻՏԻ կառավարիչ Քեազիմ պէյ քննական պտոյտի ելեր է դէպի Ատաբազար։

ԿԱՅՍ. ԻՐԱՏԷ մը կը հրամայէ կատարելագործել վիճակագրութեան գործը, եւրոպական կառավարութեանց մէջ այդ մասին եղած յառաջդիմութեանց համաձայն։

ՊԷԼԺ խաղաղասիրական գաղափարներու տարածման ընկերութիւնը 50000 օրինակ տպագրեր է մայրաքաղաքիս պարսկական դեսպան իշխան Միրզա Րիզա խանի «Տաղ խաղաղութեան» քերթուածը, և զայն բաժներ է բոլոր դպրոցները, մատենադարանները և գըրական շրջանակները։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ Սենեկի անդամներէն մէկ քանին՝ մահուամբ կամ հրաժարմամբ՝ պակաս ըլլալով, նոյն սենեակը հետեւեալ կերպով կազմակերպուած է։— Նախագահ՝ Պետրոս էֆ. Ա. Ազարեան։ Դեր-Նախագահ՝ Մուսթաֆա Շիւքրի պէյ։ Ա. խորհրդական Սենեքերիմ էֆ. Մանուկեան։ Բ. խորհրդական՝ Հաճի Մէհմէտ Շէֆիգ պէյ։ Անդամք՝ Ապրուզատէ Մէհմէտ էֆ., Ճիպարազատէ Սաիտ էֆ., Նէմլիզատէ Թահսին փաշա, Պատրիկ էֆ. Կիւլպէնկեան, Խիւլուսիզատէ Օսման Նուրի պէյ, Եր Ալիզատէ Հաճի Հասան Շէրիֆ պէյ, Տիգրան էֆ. Մանուկեան, Մանիզատէ Հաճի Հիւսէյին Սապրի էֆ., Ժան Սթավրո էֆ., Աթանասաքի Եորկիատի էֆ., Արիսթոտիմօ Բօզմէծօ էֆէնտի, Զարմայր էֆ. Ճըմարտախօսեան, Անատոլուի երկաթուղեաց ընդհանուր տնօրէնի օգնական Պ. Հիւկնէն, և Պ. Պ. Լէոնար Վիթալիս, Բիբէրնօ, Իզաք Ֆերնանտէզ, Լէոնիտաս Զարիֆի, Սթէֆանօս Տամուրիս, Սիլվէն Միլ և Թէոտոր Քուրճի։

ԱՏԱԲԱԶԱՐԻ ոստիկան-զինուորները Հէնտէք գիւղացիներէն կազմուած գողերու խումբ մը ձերբակալեր են, որ ծխախոտ կը փախցնէր և ճամբորդները կը կողոպտէր։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ շոգենաւ մը խրեր է Գաւթէմուռնիի առջեւ, և Էրէյլի տարուեր է՝ նորոգութեանց ենթարկուելով ճամբան շարունակելու համար։

ԳՈՂ ԿԻՆ ՄԸ.—Այիշէ անուն կին մը՝ Էյուպի մզկիթին շրջափակին մէջ՝ մկրատով թուրք կանանց շրջազգեստները կտրելով արժէքաւոր իրեղէններ գողնալու պահուն ձերբակալուեցաւ։

ՀՐԴԵՀ.—Շաբաթ առտու, արշալոյսէն առաջ Գասըմփաշա, Րիզա փաշա Թաղը Տիվար Տիպի փողոցին մէջ տուն մը այրել սկսաւ։ Տունին մէջ մարդ չկար։ Դրացիները որոնք հրդեհին վայրը հասան մարելու համար զայն, տեսան որ երկու տեղ քարիւղով թրջուած աւելներ և քուրջեր կային։ Իմաց տըրուեցաւ ոստիկանութեան, որ քննութիւն մը բացաւ։

ՁԵՐԲԱԿԱԼՄԱՆ ՀՐԱՄԱՆԱԳԻՐ.—Պոլսոյ Եղեռնադատ ատեանը ձերբակալման հրամանագիր հանած է, Թաազի հըրաժարեալ կառավարիչ և իր խռովարարութեան համար դատարանի վճռով քաղաքային իրաւունքներէ զրկման և ժամանակաւոր աքսորի դատապարտուած Հիւմէթի զաւակ Իպրահիմ Հագգը դէմ, որ Մանչէսթըր փախչելով խռովարարական թերթ մը սկսած է հանել։ Դատական պաշտօնեաներուն հրահանգ տրուած է յիշեալը ձերբակալել ուր որ տեսնեն, և յանձնել նոյն դատարանին։

ՃԵՂՃ ՊԱՇՏՕՆԵԱՅ.— Խարբերդի ոստիկանական գօմիսէր Աւըրշիտ էֆ., որ միանգամայն նոյն քաղաքի նախնական դատարանին ընդհ. դատախազի օգնական էր, դատ պիտի ենթարկուի, իր պաշտօնին կիրառութեան մէջ կողմնակցութիւն ըրած ըլլալուն համար։

ՈՃԻՐ ՄԸ գործուեցաւ առջի օրը Սարըեարի մէջ։ «Տալեան»ին տէրը Եուսուֆ Տէտէ՝ ժամանակէ մը ի վեր յուրտ յարաբերութիւն ունէր իր փեսին՝ Թէվֆիգ էֆ.ի հետ։ Վերջին մէկ քանի օրերու մէջ իրենց գժտութիւնը աւելի սաստկացեր է, այնպէս որ Թէվֆիգ էֆ. մտադրեր է վրէժ լուծել աներոջմէն՝ ըրած թշնամանքին համար։ Շաբաթ օրը կէս օրէն վերջ, մինչ այս վերջինը Ճըրճըրի սրճարանը կ'երթար, աներն ալ ընտանեօք հանկէ եա կը դառնար։ Այս տեսնելով, Թէվֆիգ էֆ.՝ դաշոյնը ձեռքը յարձակեցաւ Եուսուֆ Տէտէի վրայ, որ սակայն տակաւին հուժկու կազմուածքի տէր ըլլալով, կըցաւ իր զայրացկոտ փեսան, և դաշոյնը ձեռքէն առնելով, ինքը մէկ քանի տեղէն վիրաւորեց Թէվֆիգը, որուն կեանքը վտանգի մէջ է։ Եուսուֆ Տէտէ փախաւ։ Պէշիքթաշի ոստիկանապետ Բարձր. Հասան փաշա խիստ հրամաններ տուաւ քննութիւն կատարելու։ Բերայէն ալ ոստիկանական բժիշկ մը ղրկուեցաւ ոճրին վայրը։

ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ.— Առջի գիշերը գողերը թալլեր են Նիւքսէք Գալտըրըմ Ա. Քավալայի «Օ Թիկրը տ'Օռ» կոչիկի վաճառատունը, թէեւ դուռը երկու կղպանք ունէր։

—Առջի օրը գողերը Ֆէնէր Բօլիքրասա անուն մէկու մը տունը մտնելով, 80 ոսկի հնչուն դրամ և 80 ոսկի արժէքով գոհարեղէն գողցեր են։

ԿԵՂԾ ԶԱՐԴՈՍԿԻՆԵՐԸ.— Պոլիս Մաքսատէ խանը գտնուող Մարքօ Սամուէլ և ընկ. անուն սեղանաւորները դատի պիտի ենթարկուին, կեղծ 20նոց զարդոսկիներ ծախելնուն համար։

ՉԷՄՊԷՐԼԻ ԹԱՇԻ ՀՐԴԵՀԸ.—Չէմպէրլի Թաշի մէջ այրած Հըֆզի պէյ ուրբաթ առտու մեռաւ կեդր. բանտին հիւանդանոցէն մէջ։ Հըֆզի պէյի հայրը Իզզէթ պէյ որ Մաքսային Ժողովոյ անդամ է, ուրբաթ օր Ոստիկանութեան պաշտօնատունը երթալով, իր զաւկին այդ վիճակը տեսնելով, դառնապէս արտասուեց եւ մայրը մէկ քանի անգամ մարեցաւ։ Հանգուցեալը 22 տարեկան հազիւ կար։ Հըֆզի պէյի նընջասենեակին մէջ կրակարան մը դըրուած էր. երբ անիկա խորունկ քունի մէջ ինկած էր, կայծ մը ցատկելով անկողնին վրայ կը բռնկցնէ զայն։ Ցուղարկաւորութիւնը կատարուեցաւ շաբաթ օրը։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ Պորսային նոր վարչական յանձնախումբը Պորսայի գօմիսէր Նուրի պէյի նախագահութեամբ նիստ գումարելով, անդամներէն Ջիսի էֆ.ն նախագահ ընտրեց։

ԿԻՒՄԻՒԼՃԻՆԷԷՆ մեզի կը գրեն թէ վեց տարեկան Թուրք աղջիկ մը, որ 10 օրէ ի վեր անյայտ եղած էր, վերջերս գտնուեր է մեռած վիճակի մը մէջ եւ հիւանդանոց փոխադրուեր է։ Դիազննութիւն կատարուելով, հասկըցուեր է թէ խեղճ աղջիկը վայրագ բռնաբարման մը ենթարկուած էր։ Այս վայրագ ոճիրը գործեր են երկու գընչուներ, որոնք ձերբակալուելով խոստովաներ են ամէն բան։

ԱՐԿԱԾ.—Մագրիգիւղի մօտ Մանկօ անուն կին մը առջի օրը երկաթուղիի թիւ 46 կառախումբին տակ մնալով ծանրապէս վիրաւորուեր եւ հիւանդանոց ղրկուեր է։

ԱՄՕԹԱԼԻՑ ամբաստանութիւն մը ըրեր է 17 տարեկան Սեիրօ անուն պատանի մը, իր վարպետին՝ Վարագճի Խանը դերձակ Վասիլի նկատմամբ, որ բռնի՝ բարոյական հակառակ ընթացքի մէջ գտնուեր է իրեն նկատմամբ, և այս պատճառով ինքը անոր ունեցած հիւանդութենէն վարակուեր է։ Ոճրապարտ Վասիլ կը փնտռուի։

ԲԵՐԱՅԻ ԵՒ ՂԱԼԱԹԻՈՅ

մեր այն բաժանորդները որոնք առաւօտները ժամը 7էն մինչեւ $8^{1}/_{2}$ (Ը. Ե.) կանոնաւորապէս չեն ստանար իրենց թերթը, թող հաճին իմացնել մեզի։

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻՆ

Ղալաթիոյ կեդրոնատեղին եւ Բերայի ու Պոլսոյ մասնաճիւղերը գոց պիտի ըլլան յառաջիկայ ուրբաթ 10 ապրիլ եւ երկուշաբթի 13 ապրիլ (Ն. Տ.)։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ

ՀՌՈՄ, 4 Ապրիլ.—Այսօր պաշտօնապէս ծանուցուեցաւ Էտուըրտ Թագաւորին այցելութիւնը։ Անգլիոյ վեհապետը ապրիլ 25ին Նափոլի պիտի գայ, և 26ին անկէ ճամբայ պիտի ելլէ դէպ ի Հռոմ։

—Ծերակոյտը նիստերը դադրեցուց անորոշ ժամանակի մը համար։

—Սէվիլիայի 6000 աշխատաւորներ անգործ կը մնան։

ԳՈՊԷՆՀԱԿ.—Քրիսթիան Թագաւորին ըրած խնդրանքներուն վրայ, Վիլհէլմ կայսրը օր մը աւելի յետաձգեց իր մեկնումը, որ վաղը իրիկուն տեղի պիտի ունենայ։

ՓԱՐԻԶ.—Երեսփ. Ժողովը աւարտեց հիւսիսային Ափրիկէի վերաբերեալ հարցապնդումներու վիճաբանութիւնը, և վստահութիւն յայտնեց Նախարարութեան։

—Ծերակոյտը նիստերը դադրեցուց մինչեւ մայիս 19։

—Շանկայէն կը հեռագրեն թէ Ամերիկա հաւանած է չինական պատերազմական տուգանքին՝ Հայ-Քուէնի արծաթ թաելով վճարման։

—Պ. Տըրնի Քօշէն Հռոմ գնաց, Պապին հետ խորհրդակցելու համար միաբանութեանց խնդրոյն մասին։

ՊԵԼԿՐԱՏ.—Արտաքին գործոց նախարար Պ. Լոզանիչ հրաժարեցաւ և Թագաւորն ալ այս հրաժարականը ընդունեց։ Հաւանաբար վարչապետը փոխանորդաբար պիտի վարէ այս պաշտօնը։

—Կրօնից նախարար արքեպիսկոպոս Պ. Լազարեվիչ ալ հրաժարեցաւ, կազմական օրէնքին վերաքննութեան հակակարծիք ըլլալուն հետեւանօք։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.—Զարին հօրեղբայր Վլատիմիր Ալէքսանտրովիչ մեծ-դուքսը Վիեննա գնաց։

ՎԻԵՆՆԱ.— «Բօլիթիչէ Քօրէսբօնտէնց» կ'ըսէ թէ Վլատիմիր Ալէքսանտրովիչ մեծ-դուքսը Վիեննա չպիտի մնայ, այլ առտուն հոս հասնելով անմիջապէս դէպ ի Րիվիէրա ճամբայ պիտի ելլէ։

—Րայխսրաթը նիստերը դադրեցուց մինչեւ ապրիլ 21։

ԱԹԷՆՔ.— Արտաքին գործոց նախարարը պաշտօնապէս տեղեկութիւն ստացաւ թէ գերման գահաժառանգը ապրիլ 10ին Աթէնք պիտի հասնի։

—Վոլոսէն «Նէօն Ասթի»ի կը հեռագրեն թէ Բաբա Սթէֆանի հրամանին տակ գտնուող մէկ քանի խռովարարներ ձերբակալուած են՝ Քովէցի մօտ սահմանագլուխէն անցնիլ փորձելու ատեն։ Ցատկապէս անուանուած զինուորական երեք քննիչներու կողմէ խիստ հսկողութիւն կ'ըլլայ սահմանագլխուն վրայ։

ՔԱՐԱՔԱՍ.—Պ. Պոուէն ի դիմաց Վենեզուէլլայի՝ մերժեց դաշնակից տէրութեանց հաշտութեան պայմանագրին վրայ Անգլիոյ կողմէ առաջարկուած բարեփոխումները։

ԱՅՍ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ

ՓԱՐԻԶ, 5 ապրիլ.— Հաւանական է որ Երեսփ. Ժողովը Զատկի արձակուրդը սկսի ապրիլ 7 կամ 8ին, եւ նիստերը վերսկսի մայիս 20ին։

—Քարաքասէն կը հեռագրեն թէ Վենեզուէլլայի Ֆրանսա. դեսպանը կը բանակցի Բարիզ Քօնդուստ տ'Էսքօնդ դրամատան հետ, Վենեզուէլլայի պարտքին միացումը գլուխ հանելու և Քարաքասի մէջ Ֆրանսա. Պանքա մը հաստատելու համար։

ՄԱՏՐԻՏ.—Վէկօ տէ Արմիօ մարքիզը յայտարարեր է Ալֆօնսօ ԺԳ. Թագաւորին թէ Ազատականները պատրաստ են նախարարութիւնը ստանձնել, եթէ ներկայ կնճռոտ կացութիւնը ատիկա անհրաժեշտ ընէ։

Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հանգուցեալ Տիկին Վերժին Պ. Կիւլպէնկեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւնն եղած է Հիւանդանոցիս.— Ղրշ.

Գումար նախորդ ցուցակաց	27977
Մ. Կավրիէլ Պէթուն ի Պազտատ	432
Գումար	28409

* *

Ի Գահիրէ հանգուցեալ Տիկին Սաթենիկ Մ. Մըսըրեանի յուղարկաւորութեան առթիւ, փոխան ծաղկեպսակի մէյմէկ Օսմ. ոսկի նուիրած են Հիւանդանոցիս՝ Տէր և Տիկին Ֆիքրի էֆ. Ա. Աճէմեան ի Պրուսա, և Տէր եւ Տիկին Կարապետ էֆ. Սարրաֆեան ի Սամսոն։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

33ՐԴ ՏԱՐԻ, ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

Բաժանորդագրութիւն Թուրքիոյ համար 50 ղշ.—Արտասահման 12 ֆրք. Ստացանք 12րդ թիւը հետեւեալ բովանդակութեամբ.—

Բաբգէն վարդ.՝ Կիլիկիոյ Կաթողիկոսական ձեռնադրութիւն եւ օծում.— Ռ. Զարդարեան՝ Պատկեր մը.— Կ. Ստեփանեան՝ Այր ու կին.— Ակիւլինէ Բօբի Թարգմանիչին կրօնական բանաստեղծութիւնները.— Ց. Ալփիար՝ Քառասուն տարի առաջ.— Պ. Ազաքեան՝ Սուրբ իրաւ՝ խնդը խեղօք.—Լրաքաղ։

Կ. Պոլսոյ մէջ ձեռքէ կը ծախուի և կեդրոնատեղին է ՆՇԱՆ ԷՖ. ՕՀԱՆԵԱՆԻ խանութը, Պահճէ Գաբու թիւ 59։ Կը գտնուի նաև ինչպէս Բերայի, նոյնպէս եւ Պոլսոյ բոլոր լրագրավաճառներու և ծխավաճառներու խանութները։

Հատը 40 փարա

«ԾԱՂԻԿ» շաբաթաթերթի 8րդ թիւն, որ հրատարակուեցաւ չաբաթ օրը, բովանդակութիւնն է.— ԽՄԲ. Շաբթուան կացութիւնը.— ԱՐԳՈՍ՝ Բարոյական մաքսապաշտութիւնը.— Մ. Սիրոյ հիւղը (քերթուած).— ՍՍԱԿԱՆ Վ.՝ Կեանքին արժէքը.—Մ. Կ. ՄԱԼԱՔԵԱՆ՝ Նամակներ եղբօրաղջկանս Արմինէին.— ԱԼՓԱՍԼԱՆ՝ (Թարգմ.) Երգէ՝ յաւէտ.— Ս. ԱՆԴԵՂԵԱՅ՝ Հայ եկեղեցական երաժշտութիւնը եւ ձայնագրութիւնը.— ԵՐԵՒԱԿ՝ Դրուագ մը Հիւկօի կեանքէն.— ԳՐԻԶ՝ Պատմութիւն Հնդիկ քիմիագիտութեան.—Ցաւութիւն և երկարակեցութիւն.— Նորերու բաժինը, ԴՐ. ԵՂԻՍԷԵԱՆ՝ Սարսուռներ, Թախծութիւններ.— Օտար հրատարակութիւններ.— Մ. Վ.՝ Ի՞նչ կ'ըսէ օրէնքը.— Խ. Պ.՝ Առեւտրական հարցեր.— Քաղաքական Լեռ։

Հատը 40 փարա։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ԲԱՆՔԱ.
ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
10,000,000 ՕՍՄ. ՈՍԿԻ ԴՐԱՄԱԳԼԽՈՎ
ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ Ղալաթիա
ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ՝ Պոլիս, Եէնի-Ճամի
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ՝ Բերա, Շիտակ ճամբան Թիւ 347.

ԴԼԽԱՒՈՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԼՈՆՏՈՆԻ ԵՒ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ

Ատալիա, Ատանա, Այտըն, Աֆիոն-Գարահիսար, Հալէպ, Աղեքսանդրիա, Էտիրնէ, Էնկիւրի, Պաղտատ, Պէյրութ, Պրուսա, Գասթէմունի, Դամասկոս, Գոնիա, Լաոդիկեա, Գայսէրի, Մէրսին, Միտիլլի, Ուշագ, Պորտ-Սաիտ, Սելանիկ, Սամսոն, Սըվաս, Իզմիր, Տրապիզոն։

Որոշուած պայմանաժամով կամ ընթացիկ հաշուով (գոնթ-գուրան) փոխառութիւն կ'ընէ, արժեթուղթեր կամ փոխանակագիրներ (պօլիցա) պահեստ առնելով։

Փոխանակագիրներ կը զեղչէ։

Թուրքիոյ և օտար երկիրներու գլխաւոր քաղաքներուն վրայ փոխանակագիրներ, չէքեր, վարկագիրներ ու հեռագրական օրտինոններ կուտայ։

Ընթացիկ հաշիւներ կը բանայ, արժեթուղթեր եւ արժէքաւոր առարկաներ կ'ընդունի ու կը պահէ։

Թուրքիոյ և արտասահմանի մէջ կտրօններ և փոխանակագիրներ կը գանձէ, սակարանական հրամաններ կը գործադրէ, զանազան տեսակ դրամներ կը փոխէ, կ'առնէ ու կը ծախէ։

Օսմ. Պանքան կ'ընդունի նաև որոշեալ պայմանաժամով աւանդներ (Depots de fonds) աւանդին տեւողութեան համեմատ, փոփոխական տոկոսի սակով։

Պոլսոյ գործակալութիւնը

վերոյիշեալ բոլոր գործառնութիւնները կը ստանձնէ, և ասկէ զատ ապրանքներու վրայ փոխատուութիւններ կ'ընէ և գօնսինիասիոնով և ազատ տէբոզիթոյով ապրանքներ աւանդ կ'ընդունի։

Բերայի մասնաճիւղը

նմանապէս կը կատարէ Պանքային վերոյիշեալ բոլոր գործառնութիւնները (բացի ապրանքներու վրայ կատարուածներէն), և անմիջապէս յանձնելու պայմանաւ կը գնէ և կը ծախէ զանազան վիճակահանութեանց արժեթուղթեր, ինչպէս Վիլ տը Բարիի, Րումէլիի երկաթուղեաց, Հելլենական ճկամ Բանամայի վիճակահանութեան արժեթուղթեր ևն. ևն։

Պոլսոյ գործակալութիւնը եւ Բերայի մասնաճիւղը կը ծախեն նաեւ Րումէլիի Երկաթուղեաց արժեթուղթերու բռօմեսները, և Օսմ. Պանքային Թուրքիոյ մէջ հաստատուած միւս բոլոր գործակալութիւններուն նման, կ'ընդունին տարեկան 2% տոկոսով մինչեւ 100 օսմ. ոսկի, ընթացիկ հաշիւ բանալով։

Օսմ. Պանքան 3½ % ֆրանսական և 3% գերմանական Ռանթերու փոխարէն գումարներ փոխ կուտայ, պարտիկ ընթացիկ հաշիւի դրութեամբ. յիշեալ Ռանթերը՝ պահեստի դրուած արժեթուղթերու յատուկ տուփին մէջ կը պահուին։ Պահեստի դրուածներու քանակին աւելնալուն համեմատութեամբ եղած փոխատուութիւնն ալ հետզհետէ կ'աւելնայ։

ՀԱՃԻ ՇԱՀԻՆ

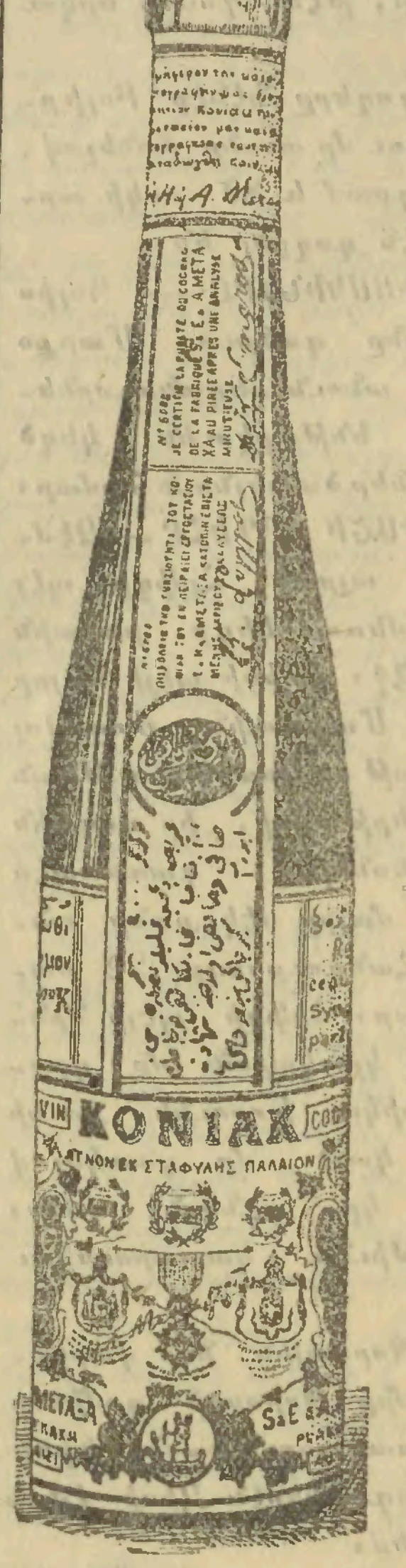
ՄԵԾ ՀԱՅ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ պատրաստ և չափու վրայ հանդերձներու, Կ. Պոլիս Սուլթան Համամ, Հավուզլը խանի օտ, թիւ 25։

Այս վաճառատան հիմնադիրն, Արտակ Մոսիկեան, տարիներէ ի վեր, իր ուղղամտութեամբ յաճախորդներուն վստահութիւնը և համակրութիւնը գրաւած ըլլալով և փափաքելով իր գործառնութիւններն աւելի ընդարձակել, իրեն ընկեր-եղբայր առած է Վահան Տամլամաեան անուն փորձառու երիտասարդն։ Երկու ընկերներ պիտի աշխատին, պիտի ջանան իրենց բազմաթիւ յաճախորդներու գոհունակութեանն արժանալ և իրենց նշանաբանն պիտի ըլլայ՝ ճշդապահութիւն և աժան ծախել շատ ծախելու համար, ինչ որ ասկէ առաջ Արտակ Մոսիկեանի ուխտն էր։ Վաճառատան մէջ հրապարակին վրայ նմանը չտեսնուած վարպետ ձեւող մը միշտ ներկայ է և պաշտօն ունի հսկել թէ պատրաստ և թէ յանձնարարուած հանդերձներուն լաւ և անթերի պատրաստութեան։ Կը խնդրուի ազնիւ յաճախորդներէն չմոռնալ Հաճի Շահինը և յիշել թէ միայն այս վաճառատունն է որ ինքնօգնութեամբ հիմնուած է, «Ալլահ պէրէքէթ վէրսին»ի գործնական գաղափարով։

Նոյեմբեր 1էն մինչեւ մայիս 1 վաճառատունն կիրակի օրերն բաց է։ Մէկ թիւ 2 գրուշ, սակարկութիւն չկայ։

ԳԱՏԸԳԻՒՂԻ

Նաւամատոյցը ամէն օր կը գտնուի Սուրհանդակը։ Բայց Գատըգիւղցիները փափաք յայտնած էին որ գիւղին մէջ կեդրոն տեղ մըն ալ գտնուի Սուրհանդակը։ Այս փափաքին գոհացում կուտայ Գատըգիւղի կառքի ընկերութեան դիմացը, դեղավաճառ Տրդատ էֆ., որուն մթերանոցը օրուան ամէն ժամուն կը գտնուի Սուրհանդակը։

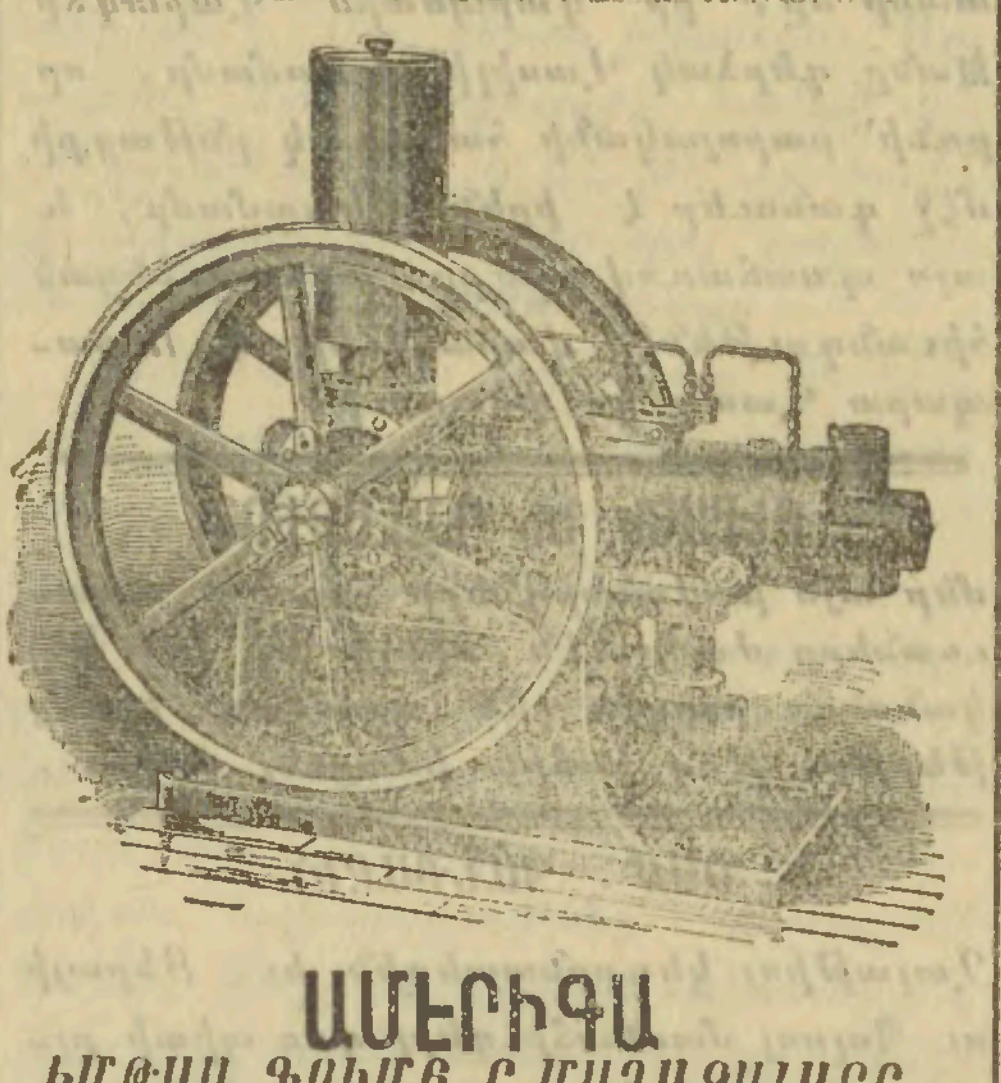
Ս. Ի. ՄԵԹԱՔՍԱՅԻ ԳՈՆԵԱԳ

ԲԻՐԷԱՅԻ ՃԷՄԱՐԻՍ (ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ)

ԳՈՐԾԱՐԱՆԻՆ ՏԷՐԸ 9 ՀԱՏ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆԻ, ԶԱՆԱԶԱՆ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍՆԵՐԷ 35 ՄԵԾ ՄՐՑԱՆԱԿՆԵՐՈՒ ԱՐԺԱՆԱՑԱԾ Է

Կեղծիքէն չխաբուելու համար, իւրաքանչիւր շիշը կը կրէ քիմիագէտ Պ. Սենկրօսի վկայականը, կնիքն ու ստորագրութիւնը։ Արդ, կը յանձնարարուի շիշերու վրայ գտնուած պիտակներուն ուշադրութիւն ընել

Կ. Պոլսոյ և ամբողջ Թուրքիոյ մէջ կեդրոնատեղին է Ղալաթիա, Ղալաթիա խան թիւ 9։ Ներկայացուցիչ՝ ՕԹԷԼԻԱՆՈՍ ՍԱԵԱՆԻ

ԱՄԵՐԻԳԱ
ԷՄԹԱՍ. ԳՈՒՄՓ.Ը ՄԱՂԱԶԱԼԱՐԸ

ՄՕԹԷՕՐ (MOTEUR)

Աթի կազ եաղը իլէ միւթէհարրիք Ամէրիգանըն կէրէք սապիթ վէ կէրէք սէյյար մօթէօր մաքինալարը։

Շիմտիյէ գատար կէրէք Ինկիլթէրրա վէ կէրէք Ալմանիատան ճէլպ իտիլէն մօթէօրլէրին հիչ պիր նէվի Ամերիգատա Միէց «Mietz» ֆապրիգասընըն իմտաս վէ իմալ իթտիկի գատար ղայէթ պասիթ վէ ղայէթ սուհուլէթլէ իսթիմալ օլընըր Մօթէօր կէլմէմիշ տիր։ Իշպու Միէչ ֆապրիգասընըն մամուլաթընտան օլանլարըն գուվվէթի իթիպարի օլմայըպ հագըգի տիր. տիկէր ֆապրիգալարըն իսէ իթիպարի տիր, եանիխա 4 պարկիր գուվվէթինտէ տէյլի սաթըլըլարը անճագ 2½ պէկիր գուվվէթի թէպլյյիէն իտէր։ Զիքր օլընան Միէց Մօթէօրլէրինտէն Տէրսատէթտէ պիր գաչ տանէսի վազ իտիլտիկինտէն, ֆէվգէլատէ մէմնունիյէթ վէրտիկի միւշահէտէ օլընմըշ տըր։

Իշպու Մօթէօր մաքինալարը Ղալաթատա Մահմուտիյէ ճատտէսինտէ, 57 նումէրօլը Թ. ՄՕԼՏՈՎԱՆ վէ ՇԻՐԻԷԹԻՆԻՆ ԱՄԷՐԻԳԱ ԷՄԹԱԱ ԳՈՒՄՓԱՆԵԱՍԸ չիւլէսինտէ ղայէթ էհվէն ֆիյաթլա սաթըլմագտա տըր։

Մէզքիւր մաղազատա չիֆթճիլէրէ սօն տէրէճէ մուֆիտ օլան էտէվաթը զըրայէթ միւքէմմէլէ պուլընտուղու կիպի, թէրէ եաղը չըգարմագ մաքինալարը, միւս տէրէճէլէրի, գօլօչքա մաքինալարը, արը գովանլարը, մէյվէ մէնկէնէլէրի վէ սաիրէ մէվճուտ տըր։ Բէզտիրճ Ամէրիգա մամուլաթընտան բիւզկէար իլէ միւթէհարրիք թուլումպալար, էլ թուլումպալարը, մութֆագ թազըլարը վէ պանեօ էտէվաթը (էզճումլէ Ամէրիգանըն մէշհուր վէ նէֆիս բէնկեարէնկ չինիէք վէ սէրպէթ թօխումլարը) ֆիրուխթ օլընըր։ Պունլարտան պաշքա էլ խաթըր տակը վէ օթուրմամա ֆանթէզի լամպալարը վէ հէմ օթուրմա սաաթլարը մէվճուտ պուլընտուղու կիպի, սայըն մօպիլեալարընըն էնֆիս նէֆիսէսի տախի Ամերիգատան ճէլպ իթտիրիլմիշտիր։

ԹՂԹԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Ռ. ՌԱԼԷՆՑ ԵՒ ԸՆԿԵՐ
Կ. ՊՕԼԻՍ, ԷՍԿԻ ԶԱՊԹԻՅԷ ՓՈՂՈՑ Թ. 46

Հանրածանօթ Պ. Ռալէնց Գրատունը պատիւ ունի ծանուցանելու թէ, իր բազմաթիւ յաճախորդներու խնդրանքին գոհացում տալու նպատակով, հաստատած է նաև թղթավաճառատուն մը վերոյիշեալ ֆիրմային տակ, ուր կը գտնուի պատրաստ, թէ դպրոցներու եւ թէ գրասենեակներու յատուկ ամէն տեսակ պէտքերու ճոխ մթերք մը, խիստ աժան եւ անմրցելի գիներով։ Այս նոր վաճառատունը դիւրամատչելի պայմաններով կը ստանձնէ նաև ամէն տեսակ վաճառականական թղթերու, մուրհակներու, նամակագլխի, պահարանի, հրաւիրագրի, շրջաբերականի, այցաքարտի եւ այլ նմանօրինակ թղթերու տպագրութիւնը՝ խիստ վայելուչ եւ ճաշակաւոր կերպով։

Աւելորդ է ըսել թէ մասնաւոր հոգ եւ խնամք պիտի տարուի գաւառներէ եկած փոքրաքանակ եւ մեծաքանակ ամէն տեսակ յանձնարարութեանց շուտով կատարման։ 10—7

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՉԱԿԱՆ
ՆՈՐ ԳԻՒՏ ՄԸ

Լուսանկարչական գիտութեան մէջ ծանօթ «Սիդրադ տ'առժան»ի թուղթերը գունաւորելու համար շատ պարզ և գեղեցիկ «տէվըլօբըման»ի այսինքն «վիրաժ»ի դրութիւն մը հնարուած է։ Այս դրութեամբ պատրաստուած պատկերները՝ «գլոռիա տ'օր»ի միջոցաւ պատրաստուած պատկերներէն անհամեմատ կերպով նուրբ եւ գեղեցիկ կըլլան։ Նոյն իսկ «տէվըլօբըման»ի դրութեամբ՝ օդը ամպոտ և կամ մութ եղած ատենն ալ կարելի է արագ արագ և փափաքուածին չափ մեծութեամբ պատկերներ հանել։ Ասոնցմէ զատ, այս դրութեամբ շնորհիւ կարելի է դիւրաւ առաջ բերել սև, մանիշագոյն, կապոյտ, կանանչ, խահուէի, Սէֆիի, կարմիր, մախրագոյն գոյներ, Դեղերուն մէջ «քըլորաթ» չգտնուելուն համար՝ թէ այդ դեղերը և թէ պատկերները բնաւ չեն աւրուիր։ Կեդրոնատեղին է առ այժմ միայն Պոլիս, Տիվան եօլու, Արիֆ պէյի գրաւաթխանէին դիմացի խանութը։

ՅԱԿՈԲ ՏԻԼԻՄԷԹԻՆԵԱՆ
ԵՒ ԸՆԿ.

Պոլիս, Մահմուտ Փաշայի գլուխը, 271

Վաճառատանս մէջ կը ծախուին հարսնիքի համար ամէն տեսակ չաքարեղէններ և ըմպելիներ, ինչպէս նաև երեկոյթներու և անուան տօնախմբութեան օրերու համար տեսակ տեսակ չաքարներ և ըմպելիներ։

Անուշեղէններու յատուկ գործարան մըն ալ ունենալով վաճառատունս, յանձնարարուած անուշները եւ զանազան չաքարեղէնները մեծ ուշադրութեամբ կը պատրաստուին վաճառատանս մէջ։ Կը գտնուին նաեւ ֆրանսական եւ ուրիշ տեսակ չաքարներու ճոխ մթերքներ։

Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւնք մեծ փութով կը կատարուին։ Գիները շատ աժան են։ 104—36

ՀԱԳՈՒՍՏԻ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Գ. ԵՐՄԷՆԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլիս, Սուլթան Համամ, Թոփալեան խան

Թոփալեան խանի յիշեալ մեծ վաճառատունը որ հանդերձեղէնաց վաճառատուներուն էն հինը և էն նշանաւորն եղած է, բնաւ իր անունը և տեղը փոխած չէ, և իր տէրը, Գ. Երմէնեան վաճառատան գործառնութեանց մէջ ա՛լ աւելի կանոնաւորութիւն մուծած է։

Կը ծանուցուի յաճախորդներուն թէ Թոփալեան խանի շրջակաները զանազան անուններով և վերջերս բացուած հանդերձեղէնաց վաճառատուները Գ. Երմէնեան և Ընկ. վաճառատուներուն հետ ո և է առնչութիւն և կապակցութիւն չունին։ Հետեւաբար յաճախորդները կը հրաւիրուին դիմել Թոփալեան խանի վաճառատունը։

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐՆ ԱԼ ԲԱՑ Է

ԵՒ ՍՏԱՑՈՒԱԾՈՑ

Ալխալօ-Քարպօնիք բնական հանքային ջուր

ՆԱՐԶԱՆ

Զովացուցիչ ու մարսեցնող պատուական սեղանի ըմպելի

Խիստ օգտակար է հետեւեալ հիւանդութեանց դէմ մաքառելու համար.—
1. Մարսողութեան անբաւականութիւն։
2. Զարաչար յոգնութիւն։
3. Միզափամփուշտի քրոնիկ բորբոքում։
4. Միզափամփուշտի խիճեր։
5. Ծնդաղի բորբոքում։

Ֆրանսիական և Թուրքիոյ համար գլխաւոր մթերանոց Կ. Պոլսոյ մէջ՝ Ղալաթիա Լոյտ խան, մաքսատան դէմը։

Սնտուկին գինն է 190 ղշ. (90 շիշ). Կէս սնտուկին գինն է 95 ղշ.։

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

NORTH BRITISH & MERCANTILE
ՆՈՐԹ ԲՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԸՐՔԸՆԹԱՅԼ
ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1800ին

Դրամագլուխ	3,000,000	Անգլ. ոսկի
Պահեստի դրամ	15,722693	» »
1901ի հասոյթը	3,308,106	» »

NORTHERN INSURANCE COMP
ՆՈՐԹԸՐՆ ԻՆՇՈՒՐԸՆՍ
ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1836ին

Դրամագլուխ	3,000,000	Անգլ. ոսկի
Պահեստի դրամ	5,898,800	» »
1901ի հասոյթը	1,332,600	» »

Այս ընկերութիւնք հաւաքաբար իրենց ընծայած բացարձակ վստահութեան հսկայ դրամագլխի և պահեստի գումարաց տեսակէտով հրդեհի դէմ ապահովագրութիւններ կ'ընդունին շէնքերու, կարասեաց, վաճառքի ևլն. ԽԻՍՏ ԴԻՒՐԱՄԱՏՉԵԼԻ ԳՆՈՎ ԵՒ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ, ՔԱՆ ՈԵՒԻՑԷ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ.

Վճարմունք արդարութեամբ անմիջական եւ առատաձեռնութեամբ կը կատարուին

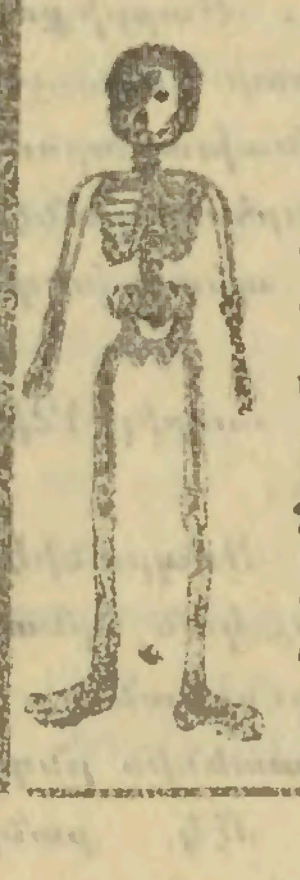
Մինչ այժմ հրդեհի վնասուց համար վճարուած գումար ԵՐԵՍՈՒՆ ՈՒԹ ՄԻԼԻՈՆ Անգլ. ոսկին կ'անցնի

ՄԱՐԻԹԱՅՄ
MARITIME INSURENCE Cie
ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 500000, ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 130000

Այս ընկերութիւնն եւս շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջ բեռցուած ապրանքներն և դրամածրարներն ինչպէս նաև ամենուրեք թղթատարով ղրկուած ինչքերը խիստ շահաւէտ եւ օգտակար պայմաններով կ'ապահովագրէ։ Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼ Կ. ՊՈԼՍՈՅ Պ. Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ.— Ղալաթիա, Մէհմէտ Ալի Փաշա խան թիւ 22։

ՎԷՆՍԱՆ ՖՕՅԱՃԵԱՆ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՎԻՐԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԵՒ ԱԿՆԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐՈՒ
Կ. Պոլիս, Պահճէ Գաբու, Ճէլալ պէյ խանի կից թիւ 1

ՉԻՖԹԷ ՍԻԲԷԼԷԹ ՄԱՂԱԶԱՍԸ

Վերոյիշեալ վաճառատան մէջ ակնաբուժական եւ վիրաբուժական ամէն տեսակ գործիքներ ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ կը վաճառուին։ Ամէն տեսակ կակուղ եւ կարծր լաստիկէ (քաուչուկ) սպարկաններ, աճուկի կապիճներ (գասըգ պաղը) տեսակ տեսակ գրեխներ (շիրինկա), ելեկտրական մեքենաներ, ջերմաչափներ, հեռադիտակներ, խոշորացոյցներ, մանրադէտներ (միքրոսքոբ) փոքր և մեծ մանրադէտի ապակիներ, նոր տեսակ ոսկի ևլն. ակնոցներ կը գտնուին վաճառատանս մէջ. ԳԻՆԵՐԸ ԽԻՍՏ ԱԺԱՆ

ՀԱՄԻՏԻՅԷ ՖԷՍԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

Թէրիքէօյի մէջ, մեր հաստատած ֆէսի գործարանին արտադրած ֆէսերը շատ գեղեցիկ են, և երբ թրջուին, առանց կրակի չորցուելով, բոլորովին նոր երեւոյթ մը կը ստանան։ Մեր նպատակը արդէն սոյնպէս կրնանք ամփոփել.— Մրցիլ արտասահմանէն եկած ֆէսերուն հետ՝ չափազանց աժան ծախելով, մեր գործարանը յառաջ տանիլ, և այս պայմաններուն մէջ քիչ շահով գոհ ըլլալ։ Համիտիէ ֆէսի վաճառման կեդրոնատեղին է.—

Պոլիս, Պահչէգաբու, Թրամվէյի ճատտէն, 21 թիւ խանութը։

Գործարանս սոյն վաճառատունէն զատ, Կ. Պոլսոյ մէջ ուրիշ վաճառատուն չունի։ Մեր յարգոյ յաճախորդները յիշեալ վաճառատան մէջ կրնան գտնել ամէն ատեն իրենց ճաշակին համեմատ շատ գեղեցիկ ֆէսեր, որոնք հետեւեալ գիներով կը վաճառուին։ Ասկէ առաջ 13 ղրշ.ի ծախուած մէջը աքլազով ֆէսերը 8½ ղշ.ի։ — 10 ղրշ.ի ծախուած մէջը կրկնակ ֆէսերը՝ 7 ղշ.ի, —8 ղշ.ի ծախուած մէջը խսիրով ֆէսերը՝ 5½ ղշ.ի։—5 ղշ.ի ծախուած մէջը տիպէրով ծածկուած ֆէսերը՝ 4 ղշ.ի։ Անոնք որ Համիտիէ ֆէսի գործարանին ֆէսերէն հատ մը առնելով գործածեն, մէկ կողմէն արտասահմանի ֆէսերը առնելով շաբաթը 2-3 անգամ կաղապարել տալու ձանձրոյթէն և աւելորդ ծախքէն կ'ազատին, և միւս կողմէ ալ գեղեցիկ ու դիմացկուն ֆէսեր գործածելու առիթը կ'ունենան։

Անոնք որ կը փափաքին Պոլսոյ մէջ զանազան տեղեր խանութներ բանալով մեր ֆէսերը վաճառել, պէտք է դիմեն Պէօյիւք Եէնի խան, թիւ 37-38 սենեակները, վաճառականութեամբ զբաղող Նազարէթ և Միհրան Մուրատեան եղբայրներուն, որոնք գործարանիս առեւտրական գործերով կը զբաղին։

Համիտիէ ֆէսի գործարանը՝ Օսմ. կառավարութեան բոլոր քաղաքներուն և գաւառներուն մէջ գործակալներու և յաճախորդներու պէտք ունենալով 27 ղշ.նոց թղթադրամ ղրկողներուն անմիջապէս 5 ֆէս և գործարանիս վաճառման կանոնները պարունակող ցանկը պիտի ղրկուին։

Մեր հասցէին եկած նամակներուն պատասխանները անմիջապէս կը ղրկուին։ Թէ՛ Կ. Պոլսէ և թէ Օսմ. կառավարութեան ամէն կողմերէն առնըւած յանձնարարութիւնները մէկ տեսակին վրայ 50 հատէն պակաս չեն ընդունուիր։

Կ. Պոլսոյ մէջ ալ փոքրաքանակ ապրանք ծախող վաճառատանս 1էն մինչեւ 20 հատ կրնայ ծախել։

90-27

Լ.Ա. ԿԱՐՏԻԷՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

26 ԱՎԸՆԻՒ ՏԸ Լ'ՕՊԷՐԱ ՓԱՐԻԶ

Շատ նպաստաւոր պայմաններով և գիներով կ'ապահովագրէ տուներ խաներ, մթերանոցներ, գործարաններ ևլն. ևլն., ինչպէս նաև անոնց մէջ գտնուած ապրանքները և կարասիները՝ թէ՛ Կ. Պոլսոյ և թէ ամբողջ Թուրքիոյ մէջ.

Արագ եւ կանոնաւոր վճարումներ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՀԱՄԱՐ ՏՆՕՐԷՆ

ԷՐՆԷՍԹ ԿԼԱՎԱՆԻ
ՂԱԼԱԹԻԱ, ՅԱԿՈԲԵԱՆ ԽԱՆ, 67

Գոհացուցիչ քօմիսիօններ կը տրուին ծանօթ միջնորդներու։ Տնօրէնը գործակալներ կուզէ այն քաղաքներուն մէջ ուր ներկայացուցիչ չունի։ Լաւ յանձնարարագրեր կը պահանջուին։ 52—45

ԻՒՆԻՕՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1828-1829ԻՆ Ի ՓԱՐԻԶ
ՎԱՆՏՕՄԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿ, ԹԻՒ 9 ՇԷՆՔԻՆ ՄԷՋ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1900 տարւոյ վերջը հատուցուած վնաս	252	միլիոն ֆրք.
1900ին գանձուած ապահովագին	21	» »
Դրամագլուխ եւ պահեստի դրամ	107	» »
Ապահովագրուած դրամագլուխ	19	միլիառ

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1900 տարւոյ վերջը հատուցուած վնաս	120	միլիոն ֆրք.
Ընթացիկ ապահովագրութիւններ	260	» »
Դրամագլուխ և պահեստի դրամ	153	» »
1900ին գանձուած ապահովագին	17	» »

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂԸ ամէն տեսակ ապահովագրութիւններ կ'ընէ Թուրքիոյ մէջ, խիստ նպաստաւոր պայմաններով և գիներով։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂԸ կեանքի վրայ ամէն տեսակ ապահովագրութիւններ կ'ընէ Արեւելքի համար մասնաւոր եւ զեղչեալ սակացոյցերով։

Ընկերութեան դրամատունն է ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ

Արեւելքի ընկերութեան կեդրոնատեղին՝ ՊՈԼԻՍ, ՍՈՒԼԹԱՆ ՀԱՄԱՄ ԳԱԹԸՐՃԸ ՕՂԼՈՒ ԲԱՍԱԺԸ։

ՍԻՆԿԷՐ
ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱԼԱՏԱՆ

THE SINGER Manufacturing Cie.

Սինկէրի կարի մեքենաները՝ զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են որ աշխարհիս ամէն կողմերը տարածուած են, և բոլոր ընտանիքները, դերձակները ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ ակած են գործածել։ Սինկէրի Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական և շքանշան ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ ԲՈՎԱՆԴԱԿ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՄԱՐ

Սինկէրի մեքենաները կը վաճառուին՝

ԲԵՐԱ (Շիտակ ճամբայ, Պօն-Մարշէի դիմաց թիւ 343 և 343կրկին։
(Շիտակ ճամբայ, Կալաթա Սէրայի դիմաց։
ՂԱԼԱԹԻԱ (Սինկէր խան Թիւնէլին առեւ։
(Թրամուէյի կայարանին դիմաց։
ՊՈԼԻՍ (Սուլթան Համամ թիւ 2։
(Սուլթան Պայազիտ Թրամուէյի կայարանին դէմ թիւ 13։
ՍԿԻՒՏԱՐ (Զարշը Պօյու Թիւ 140։

Ընկերութեան ընդհանուր կեդրոնատեղին է Բերա, Մեծ-Փողոց թիւ 34։ կրկին՝ Սարգիս պէյ Տիւզեանի տունը։

Կեղծիքէն զգուշանալու համար վերի նշանին ուշադրութիւն ընելու է։

ՖԷՆԻՔՍ ՕԹՐԻՇԻԷՆ

ԿԵՆԱՑ. ՀՐԴԵՀԻ, ԾՈՎՈՒ
ԿԱՅՍ. ԹԱԳ. ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ ՎԻԵՆՆԱ, 1860ԻՆ

Գրասենեակ Հաճօբուլօ խան, Թիւ 52, 53, 54, 55, 56

ԼԻԱԶՕՐ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ Գ. ՖԷՐԱՏԵԱՆ

Ֆէնիքս Օթրիշիէն Ընկերութեան կենաց ապահովագրութեան օրինակ մը. 35 տարեկան մէկը որ կուզէ ապահովագրուիլ Ֆէնիքս Օթրիշիէն ընկերութեան 20000 ֆր.ի և քսանըհինգ տարուան համար, տարեկան 925.80 ֆրք. պիտի վճարէ և պայմանաժամուն պիտի ստանայ 31266 ֆրք. հնչուն դրամ ամբողջովին։ Իսկ եթէ մեռնի, զոր օրինակ 10 տարիէն, իր ժառանգորդները անմիջապէս պիտի ստանան 21314.62 ֆր.։

Այս ամէն գումարները ԱՆՈՒԱՆԱԿԱՆ չեն, այլ ԻՐԱԿԱՆ, և Ֆէնիքս Օթրիշիէն ընկերութիւնն այս գումարներուն վճարումը կ'երաշխաւորէ իր բօլիսով։